

Miejska Biblioteka Publiczna
w Białej Podlaskiej
DZIAŁ WIEDZY O REGIONIE
ul. Warszawska 2a
21-500 Białe Podlaskie
tel. 83 341 4452
regionalia@mbp.org.pl

WIADOMOŚCI DIECEZJALNE SIEDLECKIE

ORGAN URZĘDOWY KURII DIECEZJALNEJ

Rok LXXXIII

Lipiec - Sierpień 2014

Nr 7-8

ADRES REDAKCJI i ADMINISTRACJI

KURIA DIECEZJALNA - 08-100 SIEDLCE - PIŁSUDSKIEGO 62
TEL. 25 644-21-95; FAX 25 644-87-44

WYDAWNICTWO DIECEZJI SIEDLECKIEJ "UNITAS"
08-110 SIEDLCE - SZKOLNA 22

WIADOMOŚCI DIECEZJALNE SIEDLECKIE

ORGAN URZĘDOWY KURII DIECEZJALNEJ

Rok LXXXIII

Lpiec-Sierpień 2014

Nr 7-8

STOLICA APOSTOLSKA

OŚWIADCZENIE DYREKTORA BIURA PRASOWEGO STOLICY APOSTOLSKIEJ W SPRAWIE PRZEŚLADOWAŃ CHRZEŚCIJAN W IRAKU

Ojciec Święty z wielkim niepokojem śledzi dramatyczne wiadomości, napływające z północnego Iraku, dotyczące bezbronnej ludności tego kraju. Wydarzenia dotyczą w szczególności sposób Wspólnoty chrześcijańskiej: mieszkańcy uciekają ze swych wiosek i miast z powodu gwałtownych zamieszek i przemocy, obejmujących coraz większe obszary regionu.

Po modlitwie na Anioł Pański w dniu 20 lipca br. Papież Franciszek wołał z bólem: *Nasi bracia są prześladowani. Są wygnani, muszą opuścić swe domy, nie mogąc niczego ze sobą zabrać. Tym rodzinom i tym osobom chcę wyrazić moją bliskość i zapewnić o mej nieustannej modlitwie. Najdrożsi Bracia i Siostry, tak bardzo prześladowani! Wiem, jak bardzo cierpicie, wiem, że pozbawiono was wszystkiego. Jestem z wami w wierze w Tego, który zwyciężył zło!*

W świetle tych niepokojących wydarzeń Ojciec Święty odnawia swoją bliskość duchową ze wszystkimi, którzy przechodzą tę bolesną próbę i łączą się z pełnymi przygnębienia wezwaniami lokalnych Biskupów, prosząc

wraz z nimi i dla ich umęczonych Wspólnot o nieustanną chóralną modlitwę, wznoszoną do Ducha Świętego z błaganiem o dar pokoju.

Ojciec Święty zwraca się także z pilnym wezwaniem do Międzynarodowej Wspólnoty, ażeby podjęła aktywne działania mające na celu położenie kresu trwającemu dramatowi humanitarnemu i dołożyła wszelkich starań, aby ochronić tych, których dotyka lub którym zagraża przemoc, oraz zapewnić konieczną pomoc, przede wszystkim tę najpilniejszą, tak wielkiej rzeszy ludzi wypędzonych ze swych domów, których los zależy od solidarności innych.

Papież zwraca się z apelem do sumienia każdego człowieka i powtarza każdemu wierzącemu: *Niech Bóg pokoju wzbudzi we wszystkich prawdziwe pragnienie dialogu i pojednania. Przemocy nie zwycięża się przemocą. Przemoc zwycięża się pokojem! Módlmy się w ciszy, prosząc o pokój, wszyscy, w ciszy... Maryjo, Królowo pokoju, módl się za nami!*

(po modlitwie na Anioł Pański, 20 lipca 2014 roku).

Watykan, dnia 7 sierpnia 2014 r.

PRZESŁANIE PATRIARCHY LOUISA RAPHAELA I SAKO
Patriarchy Babilonii Kościoła Katolickiego obrządku chaldejskiego

Do wszystkich chrześcijan w Polsce i wszystkich ludzi dobrej woli.
Do wszystkich, którzy są zainteresowani tym, aby Irak pozostał Ojczyzną
dla wszystkich swoich dzieci.

Do wszystkich przywódców, którzy kreują stanowiska i opinie.

Do wszystkich, którzy głoszą wolność człowieka.

Do wszystkich obrońców godności człowieka i religii.

POKÓJ I MIŁOSIĘRDZIE OD BOGA!

Po zajęciu przez dżihadystów miasta Mosul i ogłoszeniu go państwem islamskim, po kilku dniach spokoju i oczekiwania na przyszłe zdarzenia, nadszedł teraz czas na przedstawienie negatywnych skutków tych wydarzeń dla chrześcijańskiej ludności miasta i jego okolic.

Początkowym znakiem było porwanie dwóch sióstr i 3 sierot, które zostały zwolnione po 17 dniach. To uwolnienie przeżyliśmy jako błysk nadziei, jak przejaśnienie się nieba po pojawieniu się chmury burzowej.

Nagle zostaliśmy zaskoczeni wiadomością o ogłoszeniu państwa islamskiego i wezwaniem wszystkich chrześcijan do konwersji na islam lub zapłacenie joziah (podatek, który muszą płacić wszyscy nie-muzułmanie żyjący na terenach islamskich) – bez określania dokładnej jego kwoty. Jedyną alternatywą dla chrześcijan jest porzucenie miasta i swoich domostw, udając się na wygnanie tylko w ubraniu, które noszą na co dzień, i bez zabierania jakiegokolwiek innego dobytku. Ponadto, zgodnie z prawem islamskim, po ich odejściu ich domy nie są już ich własnością, ale są natychmiast skonfiskowane jako własność państwa islamskiego.

W ostatnich dniach, została namalowana na frontowych ścianach domów chrześcijan arabska litera „N” oznaczająca „Nazara” (chrześcijański). Nie wiemy, co się stanie w następnych dniach, ponieważ w państwie islamskim – szariat lub islamski kodeks prawa zaczyna obowiązywać i na jego podstawie wymagane jest wydanie nowych dokumentów tożsamości dla ludzi w oparciu o przynależność do związku religijnego lub sekty.

Ta klasyfikacja oparta na religii lub przynależności do sekty jest dokuczliwa dla muzułmanów, jak również narusza myśl islamską, która wyrażona jest w Koranie w słowach: „Ty masz swoją religię i ja mam moją religię”, jak również w innym miejscu Koran mówi: „Nie ma przymusu w religii”. Ta klasyfikacja stoi też w dokładnej sprzeczności z rzeczywistym życiem i historią świata islamskiego przez ponad 1400 lat i z jego współlistnieniem z innymi religiami i narodami na Wschodzie i na Zachodzie.

Z całym szacunkiem dla wiary i dogmatów życie toczyło się w braterstwie między chrześcijanami i muzułmanami. Tak wiele chrześcijanie mieli wspólnego z muzułmanami na Wschodzie od początków islamu. Dzielili się wspólnymi słodkimi i gorzkimi doświadczeniami życiowymi. Chrześcijańska i muzułmańska krew została zmieszana, gdy wspólnie bronili swych praw i ziemi. Razem zbudowali cywilizację, miasta i dziedzictwo. Naprawdę jest niesprawiedliwe obecne traktowanie chrześcijan, odrzucanie ich i wyrzucanie z tej ziemi, uznając ich za nic.

Oczywiste jest, że w wyniku całej tej dyskryminacji prawnie egzekwowanej może dojść do niebezpiecznego wyeliminowania możliwości współpracy – współlistnienia większości i mniejszości. To będzie bardzo szkodliwe dla muzułmanów zarówno teraz, jak i w przyszłości.

Jeśli ten kierunek zmian będzie nadal realizowany, Irak stanie twarzą w twarz z katastrofą o wymiarze humanitarnym, obywatelskim i historycznym.

Wzywamy z wszelkich sił; wzywamy Was po bratersku, w duchu braterstwa ludzi; wzywamy Was usilnie; wzywamy Was z powodu ryzyka i pomimo ryzyka. Błagamy zwłaszcza naszych irackich braci o ponowne rozpatrzenie i zastanowienie się nad przyjętą strategią i domagamy się poszanowania niewinnych i bezbronnych ludzi wszystkich narodowości, religii i wyznań.

Koran – święta księga islamu – nakazał wierzącym szanować niewinnych i nigdy nie wzywa do korzystania ze zdobytych siłą rzeczy, dobytku, własności innych ludzi. Koran nakazuje dać schronienie wdowom, sierotom, biednym i bezbronnym i okazywać szacunek „do siódmego bliźniego”.

„Serce każdego mężczyzny i każdej kobiety gości w swoim wnętrzu pragnienie życia w pełni, z którego wyrasta silna tęsknota braterstwa, zapraszająca nas do komunii z innymi, gdzie nie spotykamy wrogów czy

przeciwników, ale braci – akceptując ich i kochając” (Papież Franciszek, Światowy Dzień Pokoju 2014). Tego poczucia braterstwa i solidarności tak bardzo teraz trzeba w Iraku, aby pomóc naszemu udęczonemu narodowi pokonać aktualny kryzys, który pograżył tysiące niewinnych ludzi w lęk, przerażających cierpieniach i ciężkich do zniesienia stratach.

Wyrażam wdzięczność za **Dzień Modlitwy za Prześladowany Kościół na Bliskim Wschodzie**, ogłoszony przez Prezydium Konferencji Episkopatu Polski i przygotowany przez Papieskie Stowarzyszenie *Pomoc Kościołowi w Potrzebie*. Uroczystość Matki Boskiej z Jasnogórskiego wizerunku to czas w którym jednoczymy się w wołaniu do Matki Pana, aby dała ocalenie irackim chrześcijanom, jak ocaliła chrześcijaństwo w Polsce.

„Zapewniam was jeszcze: Jeżeli dwaj spośród Was zgodnie o coś poproszą, otrzymają wszystko od mojego Ojca, który jest w niebie” (Mt 18,19). Połączmy zatem nasze głosy i serca przed Bogiem w intencji pokoju.

† *Louis Rafael Sako*
Patriarcha Babilonii
Kościola Katolickiego
obrzędku chaldejskiego

MODLITWA ZA KOŚCIÓŁ W IRAKU

Panie Boże,

Los Iraku jest bardzo trudny, a cierpienie chrześcijan jest ogromne i nas przeraża.

Dlatego prosimy Cię, Boże, weź życie chrześcijan w Iraku pod swoją opiekę, daj im cierpliwość i odwagę, aby nadal świadczyli o chrześcijańskich wartościach z ufnością i nadzieją. Boże, pokój jest podstawą każdego życia; udziel światu pokoju i stabilności, abyśmy mogli żyć razem bez strachu i lęku, z godnością i radością.

Chwała Tobie na wieki. Amen

† *Louis Raphael I Sako*

EPISKOPAT POLSKI

APEL ZESPOŁU KONFERENCJI EPISKOPATU POLSKI DS. APOSTOLSTWA TRZEŻWOŚCI NA MIESIĄC ABSTYNENCJI - SIERPIEŃ 2014

Miesiąc abstynencji – piękna tradycja i zadanie na nowe czasy

Trwamy w dziękczynieniu za historyczną kanonizację Jana Pawła II, który uczył nas, że święci nie przemijają, lecz pragną naszej świętości. Podejmujemy osobisty i narodowy rachunek sumienia z wierności słowom naszego nowego Świętego. Dlatego na progu sierpnia, miesiąca abstynencji, przypominamy wezwanie skierowane do Polaków na początku pontyfikatu: „Proszę, abyście przeciwstawiali się wszystkiemu, co uwłacza ludzkiej godności i poniża obyczaje zdrowego społeczeństwa, co czasem może aż zagrażać jego egzystencji i dobru wspólnemu, co może umniejszać jego wkład do wspólnego skarbcza ludzkości, narodów chrześcijańskich, Chrystusowego Kościoła”. O jakich zagrożeniach mówił papież Polak? Mówił o braku poszanowania godności człowieka od poczęcia do naturalnej śmierci, o niegodnych postawach i czynach wynikających z wad narodowych. Mówił także o nadużywaniu alkoholu.

Te problemy istnieją w Polsce od dawna, jednak obecnie przybierają przerażające rozmiary. Widzimy to w alarmujących statystykach pokazujących ogromne społeczne i ekonomiczne koszty nadużywania alkoholu. Tysiące Polaków umiera rocznie przez legalnie sprzedawany alkohol. Prawie milion osób jest uzależnionych, kilka milionów pije ryzykownie i szkodliwie. Na ulicach widzimy tak wielu ludzi, także młodych, trzymających w ręku alkohol, będący przyczyną przyszłych rozczarowań, dramatów, a często i śmierci. Pijani kierowcy zagrażają zdrowiu i życiu innych użytkowników dróg. Media, poprzez atrakcyjne, a jednocześnie oszukańcze reklamy alkoholu, nieustannie gorszą dzieci i młodzież. Samorządy często ulegając grupom nacisku, nieodpowiedzialnie zwiększają liczbę punktów sprzedaży alkoholu, w tym czynnych całą dobę. A przecież tych najbardziej bolesnych strat moralnych i duchowych nie widać, nie można wyrazić ich liczbami.

Mimo wielu szumnych zapowiedzi rozwiązania przez władze państwowe tego trudnego problemu, nadal trwa wstydliva cisza i wielka beczynność.

Wszyscy musimy chronić i umacniać trzeźwość. Dlatego ponownie z nadzieją rozpoczynamy sierpień – miesiąc abstynencji. Sierpniowy dar abstynencji składany przez wielu Polaków to błogosławieństwo dla naszej ojczyzny, w której tysiące rodzin cierpi przez nadużywanie alkoholu i chorobę alkoholową. Prosimy usilnie: Siostry i Bracia, podejmijcie dobrowolną abstynencję. Pokażcie, że nie jesteście zakładnikami chwytliwych, lecz nieprawdziwych sloganów reklamowych i szkodliwych nawyków. Pokażcie, że jesteście mądrzy, wolni, odpowiedzialni i odważni.

Od lat przypominamy, że rodzina jest najważniejszą szkołą trzeźwości, jest ostoją w budowaniu trzeźwego społeczeństwa. Przed rokiem mówiliśmy o ojcach. Podkreślaliśmy, że powinni być świadkami wiary i trzeźwości. W tym roku naszą uwagę poświęcamy matkom. Mówimy: Kochająca matka jest zawsze trzeźwa! Kochająca matka dba o trzeźwość rodziny i dzieci! Kochająca matka pomaga budować trzeźwe społeczeństwo!

Troska o życie i zdrowie dziecka od poczęcia

Od pierwszych chwil życia dziecka kobieta staje się strażniczką jego zdrowia. To ona przez pierwszych dziewięć miesięcy istnienia jest dla niego domem i schronieniem. Podczas ciąży nawet niewielka ilość alkoholu wypitego przez matkę może bardzo poważnie zaszkodzić dziecku, zadziałać toksycznie na jego rozwijający się organizm. Im większa ilość alkoholu, tym większe jest ryzyko poważnych uszkodzeń. Szkody wyrządzone przez alkohol znane pod nazwą Alkoholowego Zespołu Płodowego (tzw. Zespołu FAS – Fetal Alcohol Syndrome), mają poważne konsekwencje zarówno w sferze fizycznego, jak i psychicznego rozwoju dziecka. FAS jest chorobą nieuleczalną, która trwa do końca życia człowieka, a której można całkowicie uniknąć zachowując abstynencję w okresie oczekiwania na narodziny dziecka. Gdyby nienarodzone dzieci mogły mówić, to prosiłyby, wręcz wołałyby z wielką mocą: „Mamo, nigdy nie pij za moje zdrowie!”

Duchowni, lekarze, pielęgniarki i położne mają obowiązek przestrzegać matki przed skutkami picia alkoholu w ciąży. A zadaniem ojców, najbliższej rodziny i przyjaciół jest wspieranie kobiet w ciąży w zachowywaniu całkowitej abstynencji od alkoholu. Pokażmy wszyscy, że potrafimy być

odpowiedzialni za życie i zdrowie innych, zwłaszcza tych najbardziej bezbronnych, nienarodzonych.

Misją matki – prowadzenie dzieci do bliskości z Jezusem

Przejawem kobiecego geniuszu jest wielka wrażliwość i gotowość do chronienia dziecka przed wszelkimi zagrożeniami. Matki przez swą obecność, miłość i czułość chronią najmniejsze dzieci przed światem zewnętrznym oraz przed wewnętrznymi niepokojami. One budują poczucie bezpieczeństwa, otwartość na wiarę, nadzieję i miłość. Najlepszą wychowawczynią jest matka dobra, mądra i szczęśliwa, która bardziej swoim przykładem życia niż słowami pozytywnie wpływa na męża i dzieci.

Mądra matka rozumie, że dzieci sięgają po alkohol nie tylko z ciekawości. Czynią tak, ponieważ w jakimś stopniu nie radzą sobie z życiem, z emocjami, z własnymi słabościami. Ona wie, że sięganie po alkohol nawet w najmniejszych ilościach przez dzieci czy młodzież to szybka droga do uzależnienia i zablokowania ich rozwoju fizycznego, psychicznego, duchowego, religijnego, moralnego i społecznego. Mądra matka nie ulega nieodpowiedzialnym reklamom, które zachęcają do sięgania po alkohol, które tworzą pro-alkoholową mentalność. Ona uczy, jak pięknie i szczęśliwie żyć bez substancji uzależniających. Daje wraz z ojcem przykład świętowania i dobrej zabawy bez alkoholu. To rodzice uczą dojrzałego radzenia sobie ze stresem i problemami oraz pokazują, na czym polega sens prawdziwej wolności.

To rodzice, a szczególnie matka, stwarzają dziecku klimat serdeczności i bezpieczeństwa. Mądra i kochająca matka wie, że dziecko, które żyje w przyjaźni z Jezusem i które słucha Boga bardziej niż samego siebie, potrafi trzeźwo myśleć i ma siłę potrzebną do wypełnienia zobowiązań i pokonywania trudności, jakie niesie codzienne życie. Odpowiedzialna i trzeźwa matka wie, że dziecko wychowywane w Bożej łasce i mądrości poradzi sobie z życiem bez szukania alkoholu. Taka wspaniała matka pomaga synom odkryć w Jezusie wzór uczciwości i wierności w postępowaniu, przykład odwagi w obronie słabszych oraz zdolność do podejmowania decyzji na zawsze. Córkom pomaga odkryć w Jezusie przyjaciela i obrońcę przed tymi mężczyznami, którzy nie potrafią kochać.

Kochająca i odpowiedzialna matka zdaje sobie sprawę, że głęboko religijne wychowanie to najpewniejszy sposób ochrony dzieci i ich przyszłych rodzin

przed nadużywaniem alkoholu, przed chorobą alkoholową. Jezus uczy nas bowiem życia w miłości, prawdzie i odpowiedzialności, czyli w wolności dzieci Bożych. W wolności od wszelkiego zła i od wszelkich uzależnień. Badania pokazują, że osoby wierzące i praktykujące, świadome swojej chrześcijańskiej misji, są w mniejszym stopniu narażone na uzależnienia.

Prawdziwa miłość i osobiste świadectwo matki

Odpowiedzialna matka nie myli miłości z rozpieszczaniem czy nadopiekuńczością. Potrafi stawiać dziecku właściwe wymagania, potrafi wytłumaczyć, dać właściwe argumenty, a gdy trzeba - także nakazać lub zakazać. Wspiera dziecko, które się rozwija, chętnie nagradza, ale też stanowczo upomina, gdy błądzi. Pozwala ponosić konsekwencje popełnianych błędów. Dzięki tej mądrze okazywanej miłości, dziecko nie tylko wie, że jest kochane, ale też stopniowo uczy się odpowiedzialnej miłości wobec siebie i innych.

W obliczu poważnych zagrożeń młodego pokolenia kochająca matka rezygnuje z alkoholu, by dać swoim bliskim – mężowi, dzieciom, rodzicom, krewnym i znajomym – przykład radosnego życia w abstynencji. Modli się o abstynencję swoich dzieci i o trzeźwość dorosłych w rodzinie. Potrafi też stanowczo upominać tych, którzy krzywdzą samych siebie sięganiem po alkohol. Potrafi zaprotestować, gdy nieodpowiedzialni i nierozważni ludzie próbują w imię fałszywej wolności wprowadzać alkohol do szkół, na studniówki, obozy młodzieżowe, juwenalia, festyny czy stadiony. Potrafi zachęcić, by wybierano takich radnych, którzy nie będą mnożyć pozwoleń na handel alkoholem w imię fałszywej troski o rozwój gospodarczy. Taka matka odważnie protestuje, gdy innym dzieciom sprzedawany jest alkohol. Takich wspaniałych matek potrzebuje nasza ojczyzna.

Apelujemy do osób odpowiedzialnych za stanowienie i egzekwowanie prawa, aby swoimi decyzjami i działaniami pomagali matkom w ich wzniosłej, a zarazem trudnej roli wychowywania dzieci w całkowitej abstynencji przynajmniej do osiemnastego roku życia.

Wszyscy musimy się włączyć w troskę o trzeźwość

Trzeźwe i kochające matki, dziękujemy za waszą odpowiedzialną miłość! Dziękujemy za wasze piękne świadectwo. Wiemy, że bez trzeźwych matek, matek abstynentek, nie będzie trzeźwej Polski. Jednocześnie modlimy się w intencji matek skrzywdzonych, płaczących, cierpiących przez nałogi

mężów i dzieci, opłakujących przegrane życie najbliższych. Modlimy się w intencji tych matek, które same stały się więźniami poniżającego i wyniszczającego nałogu. Wasze dramaty, wasze łzy są głośnym wołaniem do osób sprawujących władzę: nie pozwalajcie rozpijać rodzin i narodu! Nie troszczcie się o interesy bogatych, najczęściej zagranicznych koncernów, lecz o przyszłość swoich obywateli, o przyszłość polskich rodzin. Nie udawajcie, że nie wiecie o szkodliwości reklamy alkoholu oraz nadmiernej fizycznej i ekonomicznej jego dostępności.

Nie będziemy się rozwijać jako naród, nie będziemy wzrastać jako nowoczesne europejskie społeczeństwo, jeżeli przygniotą nas problemy z nadużywaniem alkoholu. Musimy uczynić wszystko, aby być narodem ludzi trzeźwych. Dlatego z odwagą podejmijmy abstynencję, rozpoczynając od sierpnia – miesiąca abstynencji. Uczynimy to w imię wiary i miłości, w imię odpowiedzialności za nasze rodziny, za ojczyznę. Święty Jan Paweł II prosił nas o wyobraźnię miłosierdzia. Z tej prośby wynika też wołanie o nową wyobraźnię abstynencji i trzeźwości. Tego potrzebują nasze rodziny, nasz naród i Kościół. Niech na tej drodze prowadzi nas i wspiera Maryja, Matka Chrystusa i Kościoła. Jej Niepokalanemu Sercu z ufnością zawierzamy zwłaszcza wszystkie polskie matki, aby wpatrzona w Maryję wzrastały w miłości i były odważnymi świadkami oraz nauczycielkami abstynencji i trzeźwości.

*Bp Tadeusz Bronakowski
Przewodniczący Zespołu KEP
ds. Apostolstwa Trzeźwości*

Łomża, dnia 26 maja 2014 r.

**KOMUNIKAT PRZEWODNICZĄCEGO KOMISJI EPISKOPATU
POLSKI DS. MISJI - BPA JERZEGO MAZURA
Z OKAZJI XV OGÓLNOPOLSKIEGO
TYGODNIA ŚW. KRZYSZTOFA**

Czcigodny Księżę Proboszczu i wszyscy kapłani!

Drodzy bracia i Siostry w Chrystusie! Szanowni kierowcy i podróżujący!

W dniach 20 – 27 lipca 2014 roku obchodzony jest w Polsce 15. Ogólnopolski Tydzień św. Krzysztofa pod hasłem „Niesiemy Chrystusa na krańce świata”. Tydzień ten ma dwa oblicza.

Pierwszym z nich jest nasza wspólna troska o sprawę poprawy bezpieczeństwa na drodze. Jest to zagadnienie ważne społecznie. Codziennie docierają do nas informacje o wypadkach i tragediach na naszych drogach. Uczestniczą w nich konkretni ludzie, którzy z tego powodu doznają wielu cierpień. Główną ich przyczyną jest tzw. czynnik ludzki. Jest nim często błąd, brak elementarnego szacunku dla zasad drogowych, nietrzeźwość, a nawet zła wola niektórych kierowców i użytkowników drogi, powodujących drogowe tragedie. Dlatego też w Tygodniu św. Krzysztofa, jak co roku, prosząc o poświęcenie naszych pojazdów i Boże błogosławieństwo na nasze podróże, módlmy się też o większą rozwagę dla każdego kierującego pojazdem i o większy szacunek do każdego użytkownika drogi. Pięknie to ujmuje zawołanie Krajowego Duszpasterstwa Kierowców: „Kierujemy się miłością na drodze”.

Drugim obliczem Tygodnia św. Krzysztofa jest troska o potrzeby misjonarzy i misjonek i wyposażenie ich w odpowiednie pojazdy: samochody, motocykle, rowery i motorowery, łódzie z silnikiem i barki rzeczne czy pojazdy śnieżne na Arktyce. Imię Krzysztof w języku greckim „Christophoros” oznacza „Niosącego Chrystusa”. To imię można odnieść do każdego misjonarza i misjonek podejmującego zadanie głoszenia Ewangelii na krańcach świata wśród ludzi nie znających jeszcze Chrystusa. Oni poprzez swoją ofiarną posługę niosą tym ludziom Chrystusa. Gdyby nie pojazdy, zdobywane poprzez akcje organizowane przez MIVA Polska, wielu nie miałoby szansy usłyszeć Słowa Ewangelii czy mieć możliwość uczestniczenia we Mszy Św. Wielu nie otrzymałoby żadnej pomocy medycznej. Wielu pozostałoby głodnych, gdyż nie byłoby możliwości dostarczenia

im żywności. W tym miejscu w imieniu polskich misjonarzy i misjonek składam serdeczne podziękowanie za ubiegłoroczną pomoc przekazaną w ramach „Akcji św. Krzysztof – 1 grosz za 1 kilometr na środki transportu dla misjonarzy”. Owoc tej pomocy to: 41 samochodów, 2 ambulanse, 9 motocykli i skuterów, 20 rowerów, 1 traktor i 1 skuter śnieżny. Bóg zapłać za każdą pomoc!

Podobnie jak w latach ubiegłych, tak i w tym roku, proszę o udział w tej pięknej akcji organizowanej przez MIVA Polska, służącej szlachetnym celom. Niech każda wspólnota parafialna włączy się w to dzieło pomocy misjonarzom i zorganizuje odpowiednią zbiórkę z tej okazji! Zapraszam do udziału wszystkich posiadaczy pojazdów i zmotoryzowanych, kierowców, motocyklistów a nawet rowerzystów. Podziękuj i Ty za każdą szczęśliwą podróż, za każdy bezpiecznie przejechany kilometr, za wszystko czym Cię Pan obdarzył, także za pojazdy, które mamy do naszej dyspozycji, i pomóż polskim misjonarzom i misjonek, by oni nie pozostali bez środków transportu – narzędzi swojej misyjnej codzienności i misyjnego trudu.

Otoczmy także serdeczną modlitwą i życzliwością naszych misjonarzy i misjonek! Jesteśmy wszyscy Kościołem misyjnym. Od każdego i od każdej z nas zależy, czy ludzie poznają Chrystusa, Zbawiciela wszystkich ludzi. My sami także poznajmy, w myśl słów papieża Franciszka, zawartych w adhortacji „*Evangelii gaudium*” – „radość Ewangelii”. To ona może nas zapalić do troski za misje i misjonarzy. Tego będzie dotyczył przygotowywany IV Krajowy Kongres Misyjny, który odbędzie się w przyszłym roku.

Życzę wszystkim szczęśliwych podróży pod opieką św. Krzysztofa i zachęcam do pomocy naszym misjonarzom i misjonek.

Bp Jerzy Mazur

Przewodniczący

Komisji Episkopatu Polski ds. Misji

Warszawa -Elk, dnia 4 czerwca 2014 r.

OŚWIADCZENIE PREZYDIUM KONFERENCJI EPISKOPATU POLSKI

Od pewnego czasu jesteśmy w Polsce uczestnikami publicznej debaty na temat klauzuli sumienia, a także odmowy aborcji nieuleczalnie chorego poczętego *in vitro* dziecka oraz konsekwencji prawnych wobec lekarza odmawiającego aborcji. W obliczu tej głośniejszej dyskusji warto przywołać kilka podstawowych zasad zawartych w nauczaniu św. Jana Pawła II. Należy to uczynić tym bardziej, że wielu przedstawicieli życia publicznego, zwłaszcza czapolitycznego, wyrażało swój hołd dla Papieża.

Św. Jan Paweł II jednoznacznie potępił odbieranie życia niewinnej istocie ludzkiej poprzez aborcję: „oświadczam, że bezpośrednie przerwanie ciąży, to znaczy zamierzone jako cel czy jako środek, jest zawsze poważnym nieładem moralnym, gdyż jest dobrowolnym zabójstwem niewinnej istoty ludzkiej. [...] Żadna okoliczność, żaden cel, żadne prawo na świecie nigdy nie będą mogły uczynić godziwym aktu, który sam w sobie jest niegodziwy, ponieważ sprzeciwia się Prawu Bożemu, zapisanemu w sercu każdego człowieka, poznawalnemu przez sam rozum i głoszonemu przez Kościół” (EV 62).

W encyklice „*Evangelium vitae*”, Papież świadom obecności chrześcijan w świecie pluralistycznym, świadom autonomii państwa i Kościoła, świadom pluralizmu wartości – podkreślił dobitnie: „Nie ulega wątpliwości, że zadanie prawa cywilnego jest inne niż prawa moralnego, a zakres jego oddziaływania węższy. Jednak w żadnej dziedzinie życia prawo cywilne nie może zastąpić sumienia ani narzucać norm, które przekraczają jego kompetencje” (EV 71). Rozwijając tę myśl, skrytykował ustawy dopuszczające w jakichkolwiek okolicznościach odbieranie życia nienarodzonym: „Przerywanie ciąży i eutanazja są [...] zbrodniami, których żadna ludzka ustawa nie może uznać za dopuszczalne. Ustawy, które to czynią, nie tylko nie są w żaden sposób wiążące dla sumienia, ale stawiają wręcz człowieka wobec poważnej i konkretnej powinności przeciwstawienia się im poprzez sprzeciw sumienia” (EV 73).

W kontekście decyzji administracyjnych, które dotyczą prof. Bogdana Chazana, odmawiającego aborcji dyrektora kliniki, warto przypomnieć podkreślenie rangi owej powinności sumienia i jej konsekwencji: „Kto powołuje się na sprzeciw sumienia, nie może być narażony nie tylko na

sankcje karne, ale także na żadne inne ujemne konsekwencje prawne, dyscyplinarne, materialne czy zawodowe” (EV 74). Św. Jan Paweł II jednoznacznie oceniał zło aborcji, ale nigdy nie potępiał kobiety – matki, przywoływał natomiast kręgi współodpowiedzialnych za tę zbrodnię. W tym kontekście pisał o współdziałaniu w złu, które „ma miejsce wówczas, gdy dokonany czyn – już to z samej swej natury, już to ze względu na określony kontekst kształtujących go okoliczności – ma charakter bezpośredniego uczestnictwa w działaniu przeciwko niewinnemu życiu ludzkiemu albo też wyraża poparcie dla niemoralnej intencji głównego sprawcy” (EV 74). Powyższe wskazania doktrynalne św. Jana Pawła II jednoznacznie określają główne tematy podejmowanych dyskusji – absolutne zło aborcji, powinność sprzeciwu sumienia wobec niegodziwego prawa cywilnego, zakaz dyskryminacji ze względu na sprzeciw sumienia, jak również problem współdziałania w złu, które może się dokonywać poprzez „poparcie dla niemoralnej intencji głównego sprawcy [zła]”.

Są to zasady, które określa Kościół katolicki w swoim nauczaniu urzędowym. Mogą one być i są – jak pokazuje to aktualna rzeczywistość – ignorowane przez część środowisk politycznych i medialnych. Często pojawiają się w debacie głosy, które domagają się bezwzględnego respektowania niemoralnych praw jednych, zabraniając jednocześnie szacunku dla głosu prawego sumienia. Warto ponownie w tym miejscu przywołać słowa encykliki św. Jana Pawła II: „można zaobserwować dwie tendencje, na pozór diametralnie sprzeczne. Z jednej strony pojedyncze osoby roszczą sobie prawo do całkowitej autonomii moralnego wyboru i żądają od państwa, aby nie opowiadało się po stronie żadnej określonej koncepcji etycznej i nie narzucało jej innym [...]. Z drugiej strony uważa się, że szacunek dla wolności wyboru innych wymaga, aby w sprawowaniu funkcji publicznych i zawodowych nikt nie kierował się własnymi przekonaniem, ale każdy starał się spełniać wszelkie żądania obywateli, uznawane i gwarantowane przez ustawy prawne, przyjmując jako jedyne kryterium moralne w wypełnianiu swoich funkcji to, co zostało określone w tychże ustawach. W ten sposób odpowiedzialność osoby zostaje powierzona prawu cywilnemu, co oznacza rezygnację z własnego sumienia przynajmniej w sferze działalności publicznej” (EV 69).

Kościół w Polsce jest szczególnie zobowiązany do wiernego przestrzegania dziedzictwa św. Jana Pawła II. Nie można pogodzić tego nauczania

z działaniami „kultury śmierci” dokonywanymi wprost lub przez czynne współdziałanie, ale także przez popieranie intencji sprawców zła, czy też dyskryminowanie osób broniących Ewangelii życia. To stwierdzenie dotyczy każdego człowieka bez wyjątku. Ewangelia życia wyrasta bowiem w swoich fundamentach z prawa naturalnego, które obowiązuje wszystkich i każdego. Jak pisał św. Jan Paweł II w „Veritatis splendor”: „Wobec norm moralnych, które zabraniają popełniania czynów wewnętrznie złych, nie ma dla nikogo żadnych przywilejów ani wyjątków. Nie ma żadnego znaczenia, czy ktoś jest władcą świata, czy ostatnim „nędzarzem” na tej ziemi: wobec wymogów moralnych wszyscy jesteście absolutnie równi” (VS 96).

Zarówno matka dziecka, jak i jej najbliżsi powinni być otoczeni różnego rodzaju opieką. Pewnej refleksji i dobroci potrzebują wszyscy bliscy zmarłego dziecka, którego życie choć krótkie, było w obliczu Boga tak samo cenne, jak życie każdego człowieka.

Nasz szacunek należy się tym, którzy mocą prawego sumienia przypominają o wymogach prawa moralnego, które nakazuje chronić życie. Wyrażamy też poparcie dla zlikwidowania niespójności przepisów, z jednej strony dających możliwość lekarzom korzystania z klauzuli sumienia i odmowy dokonania aborcji, a z drugiej zobowiązujących do wskazania szpitala, gdzie jest ona dokonywana – co stanowi poważne ograniczenie pierwotnego uprawnienia i ewidentne *cooperatio in malum*, czyli współdziałanie w złu.

Abp Stanisław Gądecki
Metropolita Poznański
Przewodniczący KEP

Abp Marek Jędraszewski
Metropolita Łódzki
Zastępca Przewodniczącego

Bp Artur G. Miziński
Sekretarz Generalny KEP

Warszawa, dnia 16 lipca 2014 r.

OŚWIADCZENIE ZESPOŁU EKSPERTÓW DS. BIOETYCZNYCH KONFERENCJI EPISKOPATU POLSKI W SPRAWIE KLAUZULI SUMIENIA LEKARZA

W ostatnich tygodniach doszło do publicznego rozliczania lekarzy kierujących się sumieniem i odmawiających, z powołaniem się na nie, udziału w czynnościach nakierowanych na przerwanie ciąży. Uważając to za absolutnie niedopuszczalne w państwie demokratycznym, ufundowanym na obowiązującej Konstytucji RP, Zespół Ekspertów ds. Bioetycznych KEP chce wyraźnie zaznaczyć kilka najważniejszych wytycznych moralnych dla postępowania lekarza zgodnego z prawdziwym dobrem człowieka.

Wolność sumienia jest zasadą konstytucyjną i obejmuje swobodę przyjmowania określonego systemu aksjologicznego wraz z wiążącą się z nim hierarchią wartości. Zasadą jest zatem możliwość wstrzymania się od działań niezgodnych z sumieniem.

W prawie polskim nie istnieje prawo do aborcji. Przerwanie ciąży jest co do zasady zakazane, a dopuszczalność aborcji w pewnych sytuacjach jedynie wyłącza możliwość ponoszenia odpowiedzialności karnej i pozwala lekarzowi przeprowadzić zabieg, unikając kary.

Lekarz powinien informować zainteresowane osoby o metodach regulacji poczęć, w tym o sposobach oraz konsekwencjach zdrowotnych stosowania środków antykoncepcyjnych. Może jednak odmówić kobiecie założenia wkładki wewnątrzmacicznej czy wystawienia recepty na hormonalne preparaty antykoncepcyjne. Tego typu antykoncepcja nie tylko nie ma celu terapeutycznego, ale przede wszystkim posiada lub może posiadać mechanizm nakierowany na uśmiercenie powstałego życia, który w ostateczności może przesądzać o jej skuteczności. Farmaceuta może rozważyć odmowę sprzedaży środków antykoncepcyjnych, mimo braku wyraźnego umocowania w przepisach ustawy. Ze względu na klauzulę sumienia lekarz ma prawo odmówić wystawienia zaświadczenia o wskazaniach do przerywania ciąży. Odmowa ze strony lekarza nie pozostaje w sprzeczności z obowiązkiem poinformowania pacjentki o stanie jej zdrowia i ewentualnych zagrożeniach dla życia oraz zdrowia związanych z kontynuowaniem ciąży. Trzeba jednak przy tym podkreślić, że powołanie

się na klauzulę sumienia za każdym razem wymaga podania dojrzałego uzasadnienia, które może ograniczyć się do wskazania racji moralnych.

We wszystkich powyższych przypadkach przedstawiciel zawodu medycznego może jednak spotkać się z próbami pociągnięcia do odpowiedzialności zawodowej. Jednym z powodów jest to, że w polskich regulacjach prawnych wskazania do przerwania ciąży, zwłaszcza z przyczyn genetycznych, zostały sformułowane bardzo nieostro, co umożliwia ich różną interpretację. Pojawia się pogląd, że lekarz nie ma możliwości odmowy udziału w realizacji żądania kobiety o przeprowadzenie zabiegu przerwania ciąży, nie ma możliwości odmowy wystawienia recepty na środki antykoncepcyjne lub wczesnoporonne. Wyrażający ten pogląd zapominają, że żądania pacjentki często bywają wyrazem lęku lub osobistych oczekiwań, którym lekarz miałby bezrefleksyjnie czynić zadość. Nieuchronnie do degradacji zawodu lekarza prowadzi wymóg, aby lekarz postępował według podobnych żądań. Wtedy bowiem lekarz lub farmaceuta zostałby sprowadzony do roli usługodawcy w ramach „medycyny życzeń”. Jednym z przejawów tego zjawiska jest też uprzedmiotowienie dziecka od jego poczęcia i uznanie tego, jako ogólnie obowiązującej filozofii wykonywania zawodu lekarza.

Nie do przyjęcia jest tworzenie kultury wykonywania zawodu medycznego, w której jednostka traci podmiotowość, zostaje zmuszona zaprzeczyć swojej tożsamości i brać udział w postępowaniu, które w osądzie jej sumienia jest złem moralnym. Nie można się też zgodzić na próby ograniczania klauzuli sumienia przez organy administracji publicznej, sprawujące nadzór nad funkcjonowaniem podmiotów leczniczych, bowiem również wymóg ewentualnego odesłania do innego lekarza jest sprzeczny z istotą klauzuli sumienia. Nadto zakłada czynną współpracę w tym, co moralnie naganne.

Zespół Ekspertów ds. Bioetycznych KEP wyraża uznanie i zapewnia o wsparciu tych lekarzy, którzy odważnie deklarują wolę wykonywania zawodu w zgodzie z sumieniem, broniąc godności lekarskiej. Działania, które mają potępić te osoby i rozliczyć z niewykonania rzekomego obowiązku dostarczenia antykoncepcji lub zapewnienia możliwości skorzystania z aborcji, Zespół Ekspertów ocenia jako dyskryminujące i niezgodne z podstawowym prawem człowieka oraz z Konstytucją RP. Jednocześnie podkreśla, że lekarz kierujący się zasadą sumienia i odmawiający udziału w procedurze przerwania ciąży jest zobowiązany do podjęcia starań,

aby udzielić pacjentce wsparcia i wskazać możliwości terapeutyczne. Jeżeli działanie lekarza doprowadzi do tego, że pacjentka zdecyduje się urodzić dziecko, powinien zapewnić z odpowiednim zaangażowaniem, wszelką możliwą pomoc.

Zespół Ekspertów KEP ds. Bioetycznych

Warszawa, dnia 18 lipca 2014 r.

OŚWIADCZENIE PRZEWODNICZĄCEGO KEP

Z Ministerstwa Edukacji Narodowej dochodzą ostatnio wezwania do zachowania neutralności w szkołach. Nauczyciel, który nie zachowuje neutralności, łamie prawo – grozi pani minister. Jej zdaniem nauczyciel, który podpisałby Deklarację Wiary i będzie się stosował do przepisów w niej zawartych, powinien się liczyć z reakcją dyrektora szkoły, organu prowadzącego i wojewody, który uruchomi postępowanie dyscyplinarne wobec takiego nauczyciela; nauczyciel, który podpisałby Deklarację Wiary, łamałby Konstytucję, która mówi, że wszyscy obywatele mają takie same prawa i obowiązki bez względu na wyznanie i światopogląd, oraz przepisy Karty Nauczyciela. Pani minister przywołała artykuł 6. Karty, w którym zapisano, że „nauczyciel obowiązany jest [...] kształcić i wychowywać młodzież w umiłowaniu Ojczyzny, w poszanowaniu Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, w atmosferze wolności sumienia i szacunku dla każdego człowieka oraz dbać o kształtowanie u uczniów postaw moralnych i obywatelskich zgodnie z ideą demokracji, pokoju i przyjaźni między ludźmi różnych narodów, ras i światopoglądów”.

a. W odpowiedzi na te groźby pragnę zauważyć, że w Konstytucji RP nie istnieje sformułowanie „neutralność światopoglądowa”. Konstytucja mówi natomiast o bezstronności religijnej i światopoglądowej władzy publicznej i państwowej (Konstytucja RP, art. 25 ust. 2: „...Władze publiczne w Rzeczypospolitej Polskiej zachowują bezstronność w sprawach przekonań religijnych, światopoglądowych i filozoficznych...”). W myśl tego przepisu organy administracji państwowej mają być bezstronne wobec światopoglądu nauczycieli, rodziców i dzieci, a więc nie mogą narzucać im własnego światopoglądu.

W tej sprawie zabrała głos Rada Społeczna przy Arcybiskupie Poznańskim (10.12.2010). Zwraca ona uwagę na to, że dzisiaj źródłem wielu nieporozumień jest teoretycznie poprawna zasada aksjologicznej bezstronności (neutralności) państwa. Postanowienie Konstytucji RP, art. 25 ust. 2 pozornie brzmi bardzo przekonująco. Ma jednak poważną wadę: jest niemożliwy do spełnienia. Stanowi pustą deklarację. Władze publiczne nie mogą bowiem uchylać się od zajmowania stanowiska w sprawach o fundamentalnym znaczeniu nie tylko dla życia poszczególnych osób, ale także dla wspólnot, które tworzą lub w których żyją obywatele. Chodzi tu o już

obowiązujące, czy dopiero proponowane regulacje prawne dotyczące np. ochrony życia, związków homoseksualnych, życia rodzinnego, treści programów szkolnych, wielu spraw związanych z etyką, sumieniem, religią itd. Gdyby w sprawach nauczania religii Państwo miało być rzeczywiście bezstronne, to nie powinno się tymi sprawami w ogóle zajmować (np. zakazywać, czy nakazywać czegokolwiek w tym zakresie). Jest to jednak niemożliwe. Wymagają tego różne względy organizacyjne, finansowe, ale przede wszystkim ideowe, wynikające z woli zainteresowanych.

Każde stanowisko wynika z jakiegoś światopoglądu i ma konsekwencje w sferze światopoglądowej. Państwo wkraczając na te obszary nigdy nie jest bezstronne. Musi bowiem oprzeć się na określonym światopoglądzie. W naszym kręgu kulturowym, w tym zwłaszcza w Polsce, najczęściej ma do wyboru albo światopogląd materialistyczny (ateistyczny), albo światopogląd oparty na chrześcijaństwie. Innej możliwości w praktyce nie ma. Dotyczy to większości najważniejszych problemów związanych z przekonaniami religijnymi, światopoglądowymi i filozoficznymi obywateli, które każde państwo zmuszone jest jakoś regulować prawnie. Jeżeli np. państwo obejmuje ochroną prawną cały proces ludzkiego życia, albo legalizuje przerywanie tego życia w arbitralnie określanym przez siebie momencie, sytuacji ekonomicznej, czy zdrowotnej lub pozostawia osobom trzecim decyzję o życiu innych, to nie można nazywać tego bezstronnością prawodawcy. Prawodawca może jedynie zastępować rozwiązania oparte na jednym światopoglądzie regulacjami zgodnymi z innym światopoglądem. Musi jednak zawsze stanąć po stronie określonych poglądów.

b. To właśnie jest źródłem konfliktów sumienia u ludzi prawych. Bo chociaż większość zgadza się co do świeckiego charakteru państwa, co do tego, że państwo powinno mieć charakter świecki, to jednak niektórzy utożsamiają świeckość z laicyzmem, który postuluje zamknięcie religii w sferze życia prywatnego jednostki, co w praktyce oznacza czynną ateizację. Zasada świeckości państwa powinna być rozumiana jedynie w ten sposób, że władze publiczne nie będą narzucały obywatelom wyznawania określonej religii lub ideologii. Świeckość państwa nie polega zatem na usuwaniu krzyży z przestrzeni publicznej lub religii ze szkół, ale raczej na dbaniu o to, aby nie było dyskryminacji z powodu światopoglądu. W spotkaniu z laicyzmem człowiek ma zawsze prawo działać zgodnie z sumieniem i wolnością, by osobiście podejmować decyzje moralne. Nie jest

to nowa zasada. Król wywodzący się z dynastii Jagiellonów, Zygmunt II August, gdy w Europie wprowadzono prawa zniewalające swobodę religijną oraz łamano wolność sumienia, powiedział do swoich poddanych: „Nie jestem panem waszych sumień”. Była to polska odpowiedź na nowinki ideologii zwanej: „czyja władza, tego religia”.

Człowieka „nie wolno więc zmuszać, aby postępował wbrew swojemu sumieniu. Ale nie wolno mu też przeszkadzać w postępowaniu zgodnie z własnym sumieniem, zwłaszcza w dziedzinie religijnej” (*Dignitatis humanae*, 3). Każdy z nas ma sumienie, aby działać zgodnie z prawym sumieniem, czyniąc dobro i unikając zła. Sumienie moralne wymaga umiejętności słuchania głosu prawdy, bycia posłusznym jego wskazówkom. Prawdziwa wartość życia jednostki oraz życia społecznego zależy od prawego sumienia każdego człowieka, od zdolności każdego i wszystkich do rozpoznania dobra, oddzielenia go od zła i cierpliwego starania się, aby je realizować. Wierność sumieniu, mimo wielkich nacisków otoczenia, kształtuje ludzi dużego formatu. „Jeśli sumienie – zgodnie z przeważającym dziś myśleniem spycha się wraz z religią i moralnością do sfery tego, co subiektywne – na kryzys Zachodu nie ma lekarstwa, a Europa skazana jest na regres. Jeśli jednak sumienie odkrywa się na nowo jako miejsce słuchania prawdy i dobra, odpowiedzialności przed Bogiem i braćmi w człowieczeństwie, która jest siłą przeciw wszelkiej dyktaturze, to wówczas jest nadzieja na przyszłość” (Benedykt XVI, *Zrzeź*, 5.06.2011).

Gdy dochodzi do konfliktu między dobrze uformowanym sumieniem a prawem stanowionym, obywatel ma zawsze prawo do sprzeciwu sumienia. „Obywatel nie jest zobowiązany w sumieniu do przestrzegania zarządzeń władz cywilnych, jeżeli są one sprzeczne z wymogami porządku moralnego, z podstawowymi prawami osób lub wskazaniem Ewangelii (Katechizm Kościoła Katolickiego, 2242).

Niesprawiedliwe prawa stawiają ludzi moralnie prawych w obliczu dramatycznych problemów sumienia: gdy wymaga się od nich współpracy [kolebacji] w działaniach moralnie złych, mają oni obowiązek odmówić uczestnictwa w tych działaniach (Jan Paweł II, *Encyklika Evangelium vitae*, 73). Odmowa ta jest nie tylko obowiązkiem moralnym, lecz także podstawowym prawem człowieka, które właśnie dlatego, że jest prawem człowieka, powinno być uznawane i chronione przez prawo cywilne: „Kto powołuje się na

sprzeciw sumienia, nie może być narażony nie tylko na sankcje karne, ale także na żadne inne ujemne konsekwencje prawne, dyscyplinarne, materialne czy zawodowe” (KNSK, 399; Jan Paweł II, Encyklika *Evangelium vitae*, 74). Stanowczym nakazem sumienia jest nie podejmowanie formalnego współudziału [kolaboracji formalnej] w tych praktykach, które co prawda zostały dopuszczone przez prawodawstwo cywilne, ale są sprzeczne z prawem Bożym. Takiego współdziałania nie wolno nigdy usprawiedliwiać, ani powołując się na poszanowanie wolności innych ludzi, ani też opierając się na fakcie, że prawo cywilne je przewiduje i nakazuje. Nikt nie może się uchylić od odpowiedzialności moralnej za popełnione przez siebie czyny (por. Rz 2,6; 14,12)”.

Gdyby więc ministerstwo zmierzało w tym kierunku, by pod pozorem bezstronności szkoły wprowadzać do niej skrajnie ideologiczne programy nauczania, stojące w sprzeczności z godnością człowieka, z Konstytucją (art. 48 i 53), zdrowym rozsądkiem i przekonaniem rodziców oraz ignorując to, że ani społeczeństwo, ani państwo nie powinny zmuszać nikogo do działania wbrew jego sumieniu ani zabraniać zgodnego z nim działania, to istotnie samo przyczynia się do tworzenia realnych przesłanek do niepokojów w szkole.

Abp Stanisław Gądecki

Metropolita Poznański

Przewodniczący Konferencji

Episkopatu Polski

Poznań, dnia 31 lipca 2014 r.

KOMENTARZ RZECZNIKA KONFERENCJI EPISKOPATU POLSKI

W Polsce raz po raz powraca dyskusja na temat wynagrodzeń za pracę katechetów w szkołach publicznych czy kapelanów różnych instytucji. Uposażenie za pracę na rzecz obywateli nie powinno być rozumiane jako finansowanie Kościoła. Nie jest to także wspieranie kultu religijnego. Warto podkreślić – w szpitalach, wojsku, więzieniach i tym podobnych placówkach o posługę duszpasterską proszą osoby oczekujące wsparcia duchowego. Wierzący rodzice chcą nauczania religii w szkołach, a pieniądze na płace dla katechetów pochodzą z ich podatków.

Do szeregu posług w pracy duszpasterskiej wymagane są święcenia kapłańskie stąd mogą je spełniać wobec osób oczekujących tego jedynie księża. Nauczający religii – zarówno duchowni, jak i świeccy – muszą ukończyć odpowiednie studia wyższe. Kapelani lub katecheci zatrudnieni na umowę o pracę lub umowę zlecenia otrzymują wynagrodzenie sprawiedliwie i zgodnie z odpowiednimi przepisami prawnymi.

W cywilizowanych społeczeństwach przyjęte jest wypłacanie wynagrodzenia za pracę na rzecz określonych grup podatników. Finansowane z podatków nauczanie religii w szkołach publicznych odbywa się w wielu państwach; podobnie jeśli chodzi o zatrudnianie kapelanów. Kapłan pracujący w szpitalu jest oczekiwany – zwłaszcza przez ciężko chorych i umierających. Kapelan jest wsparciem duchowym, szczególnie w przypadkach, wobec których medycyna jest bezsilna. Nie ma nic nadzwyczajnego w wychodzeniu przez państwo naprzeciw oczekiwaniom obywateli płacących podatki; jest to wręcz prawnym obowiązkiem państwa.

Ks. dr hab. Józef Kloch
Rzecznik Konferencji Episkopatu Polski

Warszawa, dnia 8 sierpnia 2014 r.

**APEL PREZYDIUM KEP W SPRAWIE USTANOWIENIA
26 SIERPNIĄ BR. DNIEM MODLITWY
ZA PRZEŚLADOWANY KOŚCIOŁ NA BLISKIM WSCHODZIE**

Umiłowni w Chrystusie Panu,

w ostatnich dniach docierają do nas budzące przerażenie wiadomości dotyczące losu naszych braci i siostr w wierze żyjących w Iraku, Syrii i Palestynie. Informacje te sprawiają, że w naszych sercach rodzi się ból, a jednocześnie poczucie solidarności oraz chęć niesienia im pomocy.

Jak informuje Papieskie Stowarzyszenie Pomoc Kościołowi w Potrzebie, fundamentaliści islamscy dokonują rzezi na społeczności chrześcijańskiej w Mosulu i w innych miejscowościach zamieszkałych przez chrześcijan.

Jakże niepokoi fakt, że jeszcze jedenaście lat temu, przed interwencją Sił Koalicyjnych w 2003 roku, w Iraku mieszkało 1,4 mln chrześcijan, natomiast dzisiaj jest ich zaledwie 150 tysięcy. Smutek i współczucie budzi w nas wołanie ponad miliona naszych braci – wygnanych, umęczonych, pozbawionych domu i ojczyzny, którzy proszą: „nie zostawiajcie nas samych!”.

Odpowiadając, w imieniu całego Kościoła w Polsce, na apel Ojca Świętego Franciszka oraz katolickiego Patriarchy Babilonii obrządku chaldejskiego, Louisa Raphaela I Sako, który błaga Polaków o gest solidarności, prosimy Was, aby dzień **26 sierpnia br.**, który jest obchodzony w Polsce jako uroczystość Matki Boskiej Częstochowskiej, był ***Dniem modlitwy za Prześladowany Kościół na Bliskim Wschodzie.*** Zachęcamy do uczestnictwa we Mszy świętej i ofiarowania Komunii św. w intencji ustania prześladowań w Iraku i na całym Bliskim Wschodzie. Prosimy także o podjęcie praktyk pokutnych (droga krzyżowa, różaniec, post, jałmużna), aby w ten sposób wyrazić jedność z cierpiącymi braćmi i uprosić u Boga łaskę pokoju dla nich.

Abp Stanisław Gądecki

*Metropolita Poznański
Przewodniczący KEP*

Abp Marek Jędraszewski

*Metropolita Łódzki
Zastępca Przewodniczącego KEP*

Bp Artur G. Miziński

Sekretarz Generalny KEP

Warszawa, dnia 13 sierpnia 2014 r.

TAK – DLA POKOJU I ROZWOJU NARODÓW! NIE DLA WOJNY I ZABIJANIA!

*Słowo biskupów diecezjalnych z Jasnej Góry
w 75. rocznicę wybuchu II wojny światowej*

Umiłowani Bracia i Siostry!

Od Jasnogórskiego Tronu Maryi kierujemy do Polaków w Ojczyźnie i poza jej granicami słowo pasterskie z okazji 75. rocznicy wybuchu II wojny światowej. Była ona strasliwym doświadczeniem dwudziestowiecznej Europy i świata. Pochłonęła dziesiątki milionów istnień ludzkich, odcisnęła się na losach narodów i państw. Stała się początkiem wieloletniego czasu przemocy, bezprawia i bezsilności, straty najbliższych oraz utraty Ojczyzny. II wojna światowa ujawniła otchłań zła, do jakiego zdolne są zbrodnicze ideologie i systemy polityczne, które odwróciły się od Boga, przekreślając Jego prawa. Z drugiej zaś strony ukazała też piękno i siłę ludzkiego ducha, czerpiącego często swą siłę ze źródeł wiary: gotowość do poświęceń w imię niezbywalnego prawa narodów do życia w wolności, stawanie w obronie wartości, które kształtowały drogę pokoleń, czynne przeciwstawianie się dyktatowi zła.

Papież Benedykt XVI zachęcał nas: „Musimy pamiętać o dramatycznych wydarzeniach, które zapoczątkowały jeden z najstrasliwszych konfliktów w dziejach, który spowodował dziesiątki miliony ofiar i przyniósł tak wielki ogrom cierpień umiłowanemu narodowi polskiemu. Konflikt, w czasie którego doszło do tragedii Holokaustu i zagłady innych zastępów niewinnych istot”.

1. Los zwyciężonych, lecz niepokonanych

Polska jako pierwsza doświadczyła tragedii i skutków tej wojny. We wrześniu 1939 roku dwaj najeźdźcy, dokonując czwartego rozbioru Rzeczypospolitej, nie tylko odebrali nam wolność, ale zaczęli też burzyć utrwalaony porządek życia, dając pierwszeństwo sile przed prawem, moralnemu bezładowi przed porządkiem chrześcijańskich zasad, narzucając bezbożną ideologię narodowego socjalizmu i ateistycznego komunizmu.

Nie sposób ustalić liczby ofiar rozpętanego wtedy na terytorium Rzeczypospolitej *mysterium iniquitatis* – misterium nieprawości. Jego symbolami stały się Katyń i Auschwitz, miejsca, gdzie w szczególny sposób objawiła się bezwzględność zła, nienawiści i pogardy dla człowieka. W okupowanej Rzeczypospolitej rozpoczął się czas zaprogramowanego ludobójstwa, które w szczególnie tragiczny sposób dotknęło Żydów. Był to okres eksterminacji różnych grup społecznych, w pierwszym rządzie kapłanów i inteligencji, czas terroru, więzień, egzekucji, wywózek, negacji praw obywatelskich, niepewności jutra, trudności codziennego życia.

Mimo tych strasznych doświadczeń rozpoczął się wtedy także czas heroicznych zmagañ o wolność. Tysiące naszych braci i sióstr wkroczyło na trudną, znaczoną ofiarami drogę, która miała doprowadzić do odzyskania Polski Niepodległej. Była to droga zwyciężonych, ale niepokonanych. Szedł nią Rząd Rzeczypospolitej na Uchodźstwie, ukazując światu, że państwo polskie ciągle istnieje, i Polskie Państwo Podziemne, które w okupowanej Ojczyźnie stworzyło sprawnie i skutecznie działające konspiracyjne struktury życia narodu. Ku upragnionej wolności prowadził żołnierski, ofiarny czyn Armii Krajowej i Polskich Sił Zbrojnych na Zachodzie, także czyn żołnierzy, którzy swoją drogę do Polski zaczęli nad Oką. Na tej drodze Warszawa rozegrała samotny bój w dniach sierpniowego i wrześniowego Powstania 1944 roku. W ten sposób naród dał dowody, że gotów jest do największych poświęceń dla odzyskania i utrwalenia niepodległości.

Tamten wojenny czas ukazał heroizm świętego ojca Maksymiliana Marii Kolbego, który ofiarował swoje życie za nieznanego brata, a także świadectwo dane Bogu i Polsce przez błogosławionych 108 męczenników II wojny światowej i przez wielu innych naszych Braci i Sióstr, wiernych Chrystusowi, Jego Ewangelii i Kościołowi.

2. Po wojnie

Kres II wojny światowej nie rozpałił nad Polską jutrzeńki wolności. Nowy powojenny porządek zadekretowany przez zwycięskie mocarstwa włączył Polskę do bloku państw podporządkowanych Związkowi Radzieckiemu. Emigracyjną tułaczkę rozpoczęli żołnierze polskiej wolności, ci spod Monte Cassino, spod Ankony, ze zwycięskiego pochodu brygady gen. Stanisława Maczka – żołnierze, których zdradził świat. W więzieniach poniosło

śmierć wielu bohaterów Polski Niepodległej, skazanych za ofiarną służbę Ojczyźnie, zwłaszcza tak zwanych Żołnierzy Wyklętych.

Tak jak w chwili zagrożenia Ojczyzny w 1920 roku, tak również po 1945 roku z Jasnej Góry rozlegał się apel biskupów polskich w obronie narodu, któremu odebrano prawo do stanowienia o wspólnym dobru, jakim jest wolna, niepodległa Polska. Umacniali oni nadzieję i wiarę w zwycięstwo za przyczyną Królowej Polski. Pośród nich ze szczególną mocą rozbrzmiewał głos Sługi Bożego Kardynała Stefana Wyszyńskiego, przewodnika Kościoła i Narodu.

Później Polska i świat usłyszały słowa Jana Pawła II wypowiedziane 2 czerwca 1979 roku na Placu Zwycięstwa: „Nie może być Europy sprawiedliwej bez Polski niepodległej na jej mapie”. I przyszedł wreszcie czas wolności. Ofiarnym trudem pokoleń, zaufaniem nadziei, zawierzeniem polskich dróg Chrystusowi i Jego Matce, scalone zostało pęknięte we wrześniu 1939 roku ogniwo polskiej wolności i niepodległości. Nawiązywał do tego Święty Jan Paweł II w liście w 50. rocznicę bitwy o Monte Cassino: „My Polacy nie mogliśmy uczestniczyć bezpośrednio w tym procesie odbudowy Europy, który został podjęty na Zachodzie. Zostaliśmy z gruzami własnej Stolicy. Znaleźliśmy się, jako alianci zwycięskiej koalicji, w sytuacji pokonanych, którym narzucono na czterdzieści lat dominację ze Wschodu, w ramach bloku sowieckiego. Tak więc dla nas walka nie skończyła się w roku 1945. Trzeba ją było podejmować wciąż na nowo”.

3. Wołanie o pokój dzisiaj

Czy dzisiaj – po dwudziestu pięciu latach życia w wolności – pamiętamy o trudzie drogi, która do niej prowadziła? Czy pamiętamy o poniesionych przez naród ofiarach? Jest to naszą świętą powinnością. „Nie można dopuścić do tego, ażeby w Polsce, zwłaszcza w Polsce współczesnej, nie zostało odtworzone martyrologium Narodu polskiego” (Jan Paweł II, *List w 50. rocznicę bitwy o Monte Cassino*, 1994).

Ten obowiązek winien nas skłaniać do przebaczenia, które jest niezbędnym warunkiem zaistnienia pokoju. Nie można rozpocząć żadnego procesu pokojowego, jeżeli w ludziach nie dojrzeje postawa szczerego przebaczenia: „Bez niego stare rany będą nadal krwawić, podsycając w kolejnych pokoleniach zawziętą nienawiść, która jest źródłem zemsty i wciąż nowych

zniszczeń. Udzielenie i przyjęcie przebaczenia to nieodzowny warunek wspólnego dążenia do prawdziwego i trwałego pokoju” (*Orędzie Jana Pawła II na XXX Światowy Dzień Pokoju 1 stycznia 1997 r.*). Święty Jan Paweł II podkreślał, że przebaczenie jest szczególnym rodzajem miłości, koniecznym dla życia w pokoju.

Pokój jest naszym obowiązkiem, do którego trzeba się wychowywać. Choć już kilka pokoleń Polaków żyje, nie mając bezpośredniego doświadczenia wojny, to jednak przygotowywanie kolejnych generacji do życia w pokoju winno być nieustannie pragnieniem tak rodzin, jak i tych, którzy mają wpływ na wychowanie dzieci i młodzieży. Niezbędnymi warunkami zaistnienia pokoju jest poszanowanie praw człowieka, szacunek dla wolności, w tym wolności religijnej i wolności sumienia, rozwój, solidarność oraz dialog. Ojciec Święty Franciszek dodał do tej listy braterstwo.

W ostatnich tygodniach wołanie: „Tak – dla pokoju i rozwoju narodów, nie – dla wojny i zabijania” nabiera nowego znaczenia. Na kontynencie europejskim, na ukraińskiej ziemi, z którą tak mocno wiąże nas historyczna pamięć, trwa niewypowiedziana wojna. Giną żołnierze i ludność cywilna, cierpią rodziny, serca ludzkie ogarnia nienawiść. Wydarzenia te, godzące w prawo narodów do wyboru własnej drogi, budzą uzasadniony niepokój także o przyszłość naszej Ojczyzny. Oczekujemy podjęcia skutecznych działań, które mogłyby pokojowymi środkami zahamować tragedię wojny.

Na ogarniętą wojną i działaniami terrorystycznymi ziemię naszych sąsiadów kierujemy z Jasnej Góry Zwycięstwa przesłanie pokoju, które przynosi człowiekowi Chrystus. To On zburzył mur wrogości rozdzielający ludzi (por. Ef 2,14). My sami już kilkakrotnie, jako wspólnota katolickiej wiary, podejmowaliśmy trud burzenia takich murów wrogości i nienawiści, czego przykładem jest List biskupów polskich do biskupów niemieckich: „Przebaczamy i prosimy o przebaczenie” – z listopada 1965 roku, będący zachętą do oczyszczenia pamięci historycznej, do wyznania win i torowania drogi ku pojednaniu.

Umiłowani Siostry i Bracia!

Przywołując 75. rocznicę wybuchu II wojny światowej, pragniemy – jako ludzie wiary – powierzyć Chrystusowi wielką sprawę pokoju. Jesteśmy bowiem przekonani, że „autentyczny i trwały pokój nie jest owocem jedynie

koniecznych umów politycznych i zgody pomiędzy jednostkami i narodami, ale jest darem Boga dla tych, którzy Jemu się oddają i z pokorą oraz wdzięcznością przyjmują światło Jego miłości” (*Jan Paweł II przed modlitwą Anioł Pański, 16 marca 2003 r.*).

Święty Papież Polak uczył, że „modlitwa o pokój nie jest elementem wtórnym, ‘następującym po’ wysiłkach na rzecz pokoju. Przeciwnie, jest ona sercem usiłowań zmierzających do budowania pokoju w porządku, w sprawiedliwości i wolności.

Modlić się o pokój znaczy otworzyć ludzkie serce, by mogła je napęlić ożywcza moc Boga. Swoją łaską Bóg może sprawić otwarcie się na pokój tam, gdzie wydają się istnieć jedynie przeszkody i egoistyczne zamknięcie się w sobie; może umocnić i poszerzyć solidarność rodziny ludzkiej mimo długiej historii podziałów i walk.

Modlić się o pokój oznacza prosić o sprawiedliwość, o zaprowadzenie odpowiedniego porządku wewnątrz państw i w stosunkach pomiędzy nimi; oznacza też prosić o wolność, szczególnie o wolność religijną, która jest fundamentalnym, osobistym i cywilnym, prawem każdej osoby.

Modlić się o pokój znaczy błagać o łaskę przebaczenia od Boga, a zarazem o wzrost odwagi dla każdego, kto ze swej strony pragnie wybaczać zniewagi, jakich doznał” (*Orędzie Jana Pawła II na XXXV Światowy Dzień Pokoju 1 stycznia 2002 r.*).

Katedra pw. Świętych Apostołów Piotra i Pawła w Gliwicach będzie w niedzielę 31 sierpnia szczególnym miejscem modlitwy o pokój. Przewodniczący Konferencji Episkopatów Polski i Niemiec odprawią tam Mszę świętą o godz. 18.00. Po jej zakończeniu – w pobliżu Radiostacji Gliwickiej, gdzie żołnierze SS dokonali prowokacji w przeddzień wybuchu II wojny światowej – wspólnie o pokój będą się modlić katolicy, protestanci i wyznawcy religii mojżeszowej. Natomiast 1. września u grobu bł. ks. Jerzego Popiełuszki w Warszawie modlić się będą kardynałowie Reinhard Marx z Niemiec i metropolita warszawski Kazimierz Nycz.

W tym dniu prosimy wszystkich ludzi dobrej woli o podjęcie w intencji pokoju uczynków pokutnych: postu, modlitwy i jałmużny.

Wpatrzeni w Jasnogórski Wizerunek Matki naszego Zbawiciela, ku Maryi kierujemy pokorną modlitwę: Królowo Pokoju, zanieś twojemu Synowi naszą modlitwę w intencji Ojczyzny i jej wolności, w intencji przeżywającego trudny czas narodu ukraińskiego, w intencji wszystkich ludzi cierpiących na Bliskim Wschodzie.

Z Jasnej Góry błogosławimy wszystkim modlącym się o pokój, o pojednanie i braterstwo, i powtarzamy: „tak – dla pokoju i rozwoju narodów, nie – dla wojny i zabijania!”

Podpisali: Biskupi diecezjalni zgromadzeni na Jasnej Górze

Częstochowa, dnia 26 sierpnia 2014 roku

BISKUP SIEDLECKI

KOMUNIKAT BISKUPA SIEDLECKIEGO KAZIMIERZA GURDY W ZWIĄZKU Z DZIAŁALNOŚCIĄ DIECEZJALNEJ SZKOŁY KATECHISTÓW PARAFIALNYCH

Drodzy Diecezjanie!

„Katecheza jest ściśle złączona i związana z całym życiem Kościoła. Od niej bowiem w największej mierze zależy nie tylko rozprzestrzenianie się Kościoła w świecie i jego wzrost liczebny, ale jeszcze bardziej jego rozwój wewnętrzny i jego zgodność z zamysłem Bożym” (KKK 7).

W Polsce ważnym wyzwaniem duszpasterskim pozostaje katecheza osób dorosłych. Organizacja tej katechezy w konkretnych realiach parafialnych nie jest zadaniem łatwym. Mając to na uwadze mój poprzednik bp Zbigniew Kiernikowski dnia 29 września 2012 r. powołał do istnienia Diecezjalną Szkołę Katechistów Parafialnych w celu przygotowania wiernych świeckich do prowadzenia katechez dla dorosłych w parafiach.

Bardzo mi zależy, by szkoła nadal mogła prowadzić swoją działalność, przyczyniając się do pogłębienia formacji chrześcijańskiej wiernych świeckich, zwłaszcza katechetów, członków rad parafialnych, animatorów ruchów i stowarzyszeń kościelnych oraz innych wiernych zaangażowanych w życie parafii.

Uczestnicy DSKP będą mogli posiąść i usystematyzować wiedzę o naturze i misji Kościoła oraz roli duchownych i świeckich w Kościele, poznać treść Katechizmu Kościoła Katolickiego i zaznajomią się z takimi wymiarami działalności parafii jak ewangelizacja, katechizacja, liturgia, działalność charytatywna, kościelne stowarzyszenia, ruchy i wspólnoty. Absolwenci szkoły, po otrzymaniu misji kanonicznej od swojego biskupa, będą mogli wspierać prezbiterów i diakonów w głoszeniu słowa Bożego i formacji wiernych. W szczególności będą mogli pomóc duszpasterzom w przygotowaniu rodziców i chrzestnych do chrztu dziecka oraz do Pierwszej Komunii świętej dzieci. Będą również uczestniczyć w przygotowaniach kandydatów do bierzmowania oraz ich rodziców i świadków, a także pomagać duszpasterzom w przygotowaniu narzeczonych do sakramentu małżeństwa. Ponadto katechiści będą brać czynny udział w animowaniu i prowadzeniu grup formacyjnych i apostoelskich, w organizowaniu kręgów biblijnych, kursów ewangelizacyjnych czy rekolekcji zamkniętych.

Kandydatami do Diecezjalnej Szkoły Katechistów Parafialnych mogą być wierni, którzy angażują się w życie parafialne: członkowie rad parafialnych, ruchów odnowy Kościoła, wspólnot i stowarzyszeń kościelnych oraz katecheci. Mogą nimi być zarówno osoby świeckie jak i konsekrowane.

Warunkiem przyjęcia do szkoły jest ukończenie 21. roku życia i posiadanie przynajmniej wykształcenia średniego, przyjęcie wszystkich sakramentów chrześcijańskiej inicjacji oraz odznaczanie się dojrzałością w wierze, a także zdrową pobożnością i życiem sakramentalnym. Kandydat winien prowadzić przykładne życie rodzinne, sąsiedzkie i zawodowe oraz być wrażliwym na potrzeby innych ludzi.

Kandydaci, którzy posiadają odpowiednią wiedzę teologiczną, potwierdzoną odbytymi studiami, mogą być zwolnieni z niektórych wykładów z teologii decyzją dyrektora odpowiedzialnego za szkołę, po konsultacji z księdzem proboszczem. Będą jednak zobowiązani do udziału w ćwiczeniach i dniach skupienia.

Kandydatów na katechistów parafialnych zgłaszają księża proboszczowie. Zgłaszający się winni osobiście wypełnić formularz zgłoszeniowy i przesłać go na adres Instytutu Teologicznego do dnia 15 września b.r. Koszty związane z formacją w 50% ponoszą parafie, które zgłaszają kandydatów, a w 50% sami kandydaci. W konkretnych przypadkach istnieje możliwość uzyskania stypendium pokrywającego część lub całość należności. Wszelkich informacji udziela sekretariat szkoły mieszczący się w Instytucie Teologicznym w Siedlcach przy ul. Sokołowskiej 124.

Zwracam się z serdeczną prośbą do wszystkich duszpasterzy, szczególnie do księży proboszczów, by znaleźli w swoich parafiach osoby chętne do udziału w zajęciach szkoły i zyczliwie przyjęli to narzędzie chrześcijańskiej formacji dorosłych.

Wszystkim podejmującym trud formacji w Diecezjalnej Szkole Katechistów Parafialnych z serca błogosławię.

+ *Kazimierz Guda*
Biskup Siedlecki

L.dz. 772/2014

Siedlce, dnia 1 lipca 2014 r.

**LIST PASTERSKI BISKUPA SIEDLECKIEGO
KAZIMIERZA GURDY
ZAPRASZAJĄCY DO UDZIAŁU
W XXXIV PIESZEJ PIELGRZYMCE PODLASKIEJ
NA JASNĄ GÓRĘ
(2014)**

**Czcigodni Księża, Osoby Życia Konsekrowanego,
Drodzy Siostry i Bracia!**

Tego roku już po raz XXXIV wyruszy Piesza Pielgrzymka Podlaska na Jasną Górę w Częstochowie. Pielgrzymka do Tronu Pani Jasnogórskiej to wydarzenie religijne, to coroczne rekolekcje w drodze. Hasło tegorocznej pielgrzymki brzmi: „Pan mój i Bóg mój”. Jak pamiętamy są to słowa św. Tomasza Apostoła, które wypowiedział spotykając Jezusa Zmartwychwstałego i dotykając Jego ran. Słowa te stanowią wyznanie jego wiary w Jezusa jako swego Boga i Pana. Nasza pielgrzymka na Jasną Górę będzie również wyznaniem wiary w Jezusa. Wiary, która zrodziła się ze słuchania i przyjęcia ziarna słowa Bożego, jak słyszeliśmy w odczytanej Ewangelii. Pielgrzymi pragną mówić wszystkim, że wierzą w Jezusa. Pragną o tym powiedzieć swoim bliskim w rodzinach, swym przyjaciołom i tym, których spotkają na pielgrzymim szlaku.

Dla jednych to wyznanie wiary w Jezusa będzie radością, będzie umocnieniem ich wiary. Bo wiara umacnia się, gdy ją wyznajemy, jak powiedział Ojciec Święty Benedykt XVI. Dla innych będzie stanowić znak zapytania o jakość ich wiary w Jezusa, jako Boga i Pana. Będzie pytaniem o zdolność do mówienia wobec innych osób o swej wierze w Niego. Jeszcze dla innych wyznanie wiary pielgrzymów będzie obojętne, a może nawet wywoływać niechęć. „Bo stwardniało ich serce, ich uszy stępały i oczy swe zamknęły, żeby oczami nie widzieli, uszami nie słyszeli, ani swym sercem nie zrozumieli i nie nawrócili się, abym ich uzdrowił” – mówi Jezus w Ewangelii.

Drodzy Pielgrzymi! Bądźcie odważnymi świadkami Chrystusa! Za wiarę w Niego wielu Jego uczniów, od początku istnienia Kościoła, cierpiało, było więzionych, skazywanych do ciężkich prac, a nawet pozbawianych życia. Dzisiaj w różnych częściach świata sytuacja jest podobna. Stajecie - przez

publiczne przyznawanie się do Jezusa, przez wyznawanie wiary w Niego - w długim szeregu wiernych świadków Chrystusa. Oby i w was ziarno Bożego słowa przyniosło stokrotny, sześćdziesięciokrotny, czy też trzydziestokrotny plon.

Zapraszam wszystkich: kapłanów, kleryków, osoby konsekrowane i wiernych świeckich, którym zdrowie i praca na to pozwala - wyruszmy na szlak pielgrzymkowy, by świadczyć o naszej wierze w Jezusa. Kto tylko może niech wyruszy na całą pielgrzymkę, kto ma jakieś przeszkody niech przyłączy na do niej na jeden lub kilka dni, czy nawet na kilka godzin. Wszyscy zaś możemy łączyć się duchowo z pielgrzymami i tworzyć jedną wielką diecezjalną wspólnotę modlitwy.

Drodzy Pielgrzymi! Bardzo proszę byście zabierając na pielgrzymi szlak sprawy waszych bliskich i wasze osobiste, nie zapomnieli o modlitwie w intencjach naszej wspólnoty diecezjalnej. Przede wszystkim polecam wam wszystkie rodziny naszej diecezji, a szczególnie te, które przeżywają trudności. Proście w waszych modlitwach, by nasze rodziny były miejscem wyznawania wiary w Jezusa jako naszego Pana i Boga i jej przekazu. By były miejscem codziennej modlitwy i wychowania dzieci według wartości wpisanych w nasze serca przez Stwórcę. Polecam waszej modlitwie ludzi młodych decydujących o wyborze swego powołania, swej życiowej drogi. Niech z rozwagą rozpoznają czy Jezus powołał ich do życia rodzinnego, czy do kapłaństwa lub do życia konsekrowanego. Bardzo potrzeba, aby z perspektywy swej życiowej drogi młodzi ludzie troszczyli się o zachowanie czystości swych myśli i czynów. By traktowali małżeństwo i rodzinę, jako dar pochodzący od Boga, który należy sobie bardzo cenić, troszczyć się o niego, być za niego odpowiedzialnym i dobrze przygotować się do życia tym darem. W tych intencjach ofiarujcie Bogu swe wyrzeczenia i zmęczenie, swój post czy wdowi grosz.

Proszę wszystkich diecezjan: otoczmy pielgrzymów modlitwą, otwórzmy dla nich serca i mieszkania. Niech mają gdzie skłonić głowę na noc. Łączmy się z nimi pielgrzymując duchowo, zbierając się w naszych parafialnych kościołach na codzienną, wieczorną modlitwę zakończoną Apelem Jasnogórskim. Szczególnie proszę wszystkich chorych o ofiarowanie swojego cierpienia w intencji pielgrzymkowego dzieła. Módlmy się, aby czas

pielgrzymki był dla całej naszej diecezji czasem łaski, dlatego zawierzmy go wstawiennictwu Maryi, Pani Jasnogórskiej.

Niech błogosławieństwo Boga Ojca, Syna i Ducha Świętego spocznie na pielgrzymach, organizatorach, współpracownikach i na pozostających z nimi w łączności modlitewnej.

+ *Kazimierz Guda*
Biskup Siedlecki

L.dz. 827/14

Siedlce, dnia 10 lipca 2014 r.

List pasterski należy odczytać w niedzielę 13 lipca 2014 r. podczas każdej Mszy św.

**KOMUNIKAT BISKUPA SIEDLECKIEGO
KAZIMIERZA GURDY
W ZWIĄZKU ZE WSPARCIEM
KATOLICKIEGO RADIA PODLASIE
(2014)**

**Czcigodni Księża,
Osoby życia konsekrowanego,
drodzy Diecezjanie!**

Diecezjalne, Katolickie Radio Podlasie, wraz z Regionalnym Portalem Informacyjnym Podlasie 24. pl., od 22 lat jest stałym i trwałym przyjacielem dla ponad trzystu tysięcy słuchaczy i czytelników, nie tylko w naszej diecezji, w naszym regionie, ale także poza granicami Polski. Nasze Radio jest cenione ze względu na swą niezależność, obiektywność i rzetelność w przekazywaniu informacji zarówno z naszego regionu jak i z Polski, informacji z życia Kościoła Powszechnego i Lokalnego. Słuchacze dzięki temu radiu mają możliwość usłyszeć Boże Słowo, mogą włączyć się w liturgię Mszy św., w modlitwę różańcową czy modlitwę Koronką do Bożego Miłosierdzia. Oprócz modlitwy Katolickie Radio Podlasie daje możliwość rozmowy ze słuchaczami zarówno na tematy społeczne, jak i religijne. Szczególnie te ostatnie są cenne i pożyteczne, bo dotyczą aktualnych spraw Kościoła i codziennych problemów słuchaczy.

Te programy mogą powstać, rozwijać się dzięki olbrzymiemu wysiłkowi zespołów redakcyjnych, dzięki grupom przyjaciół radia, oraz tym, którzy codziennie swymi modlitwami i ofiarami je wspomagają. Wszystkim pragnę serdecznie za owocną pracę i za składane dary serca, podziękować. W tym roku dary materialne wydają się być szczególnie konieczne, bowiem nadszedł czas na uiszczenie opłaty za prawo do nadawania programu. Zespół radiowy zadbał o wszystkie kwestie formalne i merytoryczne, ale bez pomocy nie może udźwignąć samodzielnie ciężarów finansowych.

Mając to na względzie i licząc na zrozumienie oraz szczodrość duszpastery i wiernych naszej diecezji ofiary zebrane na tacę w niedzielę 3 sierpnia zostaną przeznaczone na pomoc w opłaceniu kosztów emisji programu naszego diecezjalnego radia.

Za zrozumienie i za każdy wdowi grosz dziękuję i wszystkim z serca błogosławię.

+ *Kacierz Guda*
Biskup Siedlecki

L.dz. 870/2014

Siedlce, dnia 23 lipca 2014 r.

Komunikat należy odczytać w niedzielę 27 lipca, bądź 3 sierpnia 2014 r.

SŁOWO BISKUPA SIEDLECKIEGO
KAZIMIERZA GURDY
W SPRAWIE KRWIODAWSTWA
(2014)

Drodzy Diecezjanie!

Mając na uwadze stale rosnące zapotrzebowanie na krew służącą ratowaniu zdrowia i życia ludzkiego, zwracam się z apelem o gotowość do podzielenia się tym cennym darem. Pamiętajmy, że krwi nie można niczym zastąpić, nie można jej wyprodukować. Tylko człowiek drugiemu człowiekowi może ją podarować, może uczynić dar ze swojego życia.

Jak co roku, w uroczystość odpustową w Mokobodach – Budziszynie, tj. w **niedzielę 10 sierpnia br.** będzie okazja, aby uczynić ten gest i stać się honorowym dawcą krwi. Diecezja czyni to we współpracy z Oddziałem Terenowym nr 46 w Siedlcach Regionalnego Centrum Krwiodawstwa i Krwiolecznictwa w Warszawie. **Ambulans będzie w Budziszynie od godz. 09:00 do godz. 14:00.** Bądźmy świadomi, że krew można oddać bez żadnego uszczerbku dla swego zdrowia i życia. Może to uczynić każdy zdrowy dorosły człowiek w wieku od 18 do 60 roku życia. Fachowy personel medyczny gwarantuje dobrą obsługę. Należy pamiętać, by mieć przy sobie dokument stwierdzający tożsamość.

Zachęcam gorąco do honorowego oddawania krwi. Wszystkim podejmującym to wezwanie i wspomagającym z serca błogosławię

+ *Kazimierz Gurdy*
Biskup Siedlecki

L.dz. 888/2014
Siedlce, dnia 29 lipca 2014 r.

Do odczytania w ramach ogłoszeń w niedzielę 3 sierpnia br. w kościołach dekanatów: siedleckiego, grębkowskiego, suchożebrskiego, domanickiego, łukowskiego I i II, łosickiego i zbuczynskiego.

DEKRET
USTANOWIENIA PARAFII
POD WEZWANIEM ŚW. JANA PAWŁA II
W SIEDLCACH

Ku chwale Boga w Trójcy Świętej Jedyne, dla dobra duchowego wier-nych i po wysłuchaniu zdania Rady Kapłańskiej, na mocy kanonu 515 Ko-deksu Prawa Kanonicznego – **niniejszym eryguję nową parafię pod wezwaniem św. Jana Pawła II w Siedlcach**, z siedzibą przy ul. Rakowieckiej.

§1. W skład nowej parafii wjeżdżone terytorium należące wcześniej do parafii pw. św. Teresy od Dzieciątka Jezus i w niewielkiej części do parafii Ducha Świętego. Granicę nowej parafii od strony północnej stanowią tory kolejowe, które wyznaczają granicę z parafią katedralną i parafią Ducha Świętego. Biorąc za punkt wyjścia tzw. wiadukt garwoliński, jadąc od centrum Siedlec w kierunku w Garwolina, granica nowej parafii będzie przebiegała osiową ul. Partyzantów, obejmując lewą stronę tej ulicy do ul. Skrzyneckiego, następnie osiową ul. Skrzyneckiego (lewa strona) do zbiegu ul. Śmiałej i Sowińskiego, przechodzi dalej w ul. Śmiałą i obejmuje teren po byłej jednostce wojskowej. Od strony południowej i zachodniej granica będzie biegła ul. Pamięci Ofiar II Wojny Światowej (dawna Armii Czerwonej) - obie strony - do zbiegu z ul. Okopową i Podsekulską, następnie wzdłuż całej ulicy Podsekulskiej aż do ul. Grabianowskiej, a od niej w prostej linii w kierunku na wschód granica nowej parafii będzie przebiegała do ul. Łukowskiej. Od tego zaś miejsca osiową ul. Łukowskiej, aż do torów kolejowych, do tzw. wiaduktu łukowskiego.

Z parafii pw. św. Teresy od Dzieciątka Jezus zostają włączone do nowej parafii ulice: Partyzantów (lewa strona począwszy od wiaduktu garwolińskiego do ul. Skrzyneckiego), lewa strona ul. Skrzyneckiego odcinek od ul. Partyzantów do zbiegu ulic Sowińskiego i Śmiałej, cała ul. Śmiała, część ul. Waleriana Łukasińskiego (lewa strona jadąc od centrum Siedlec w kierunku Garwolina), ul. Zbrojna, gen. Orlicz-Dreszera, teren byłej jednostki wojskowej, ul. Kazimierza Hozera, Podsekulska, Składowa, Rakowiecka, Zielona, Ślepa, Jasna, Grabianowska (od ul. Składowej do zbiegu z ul. Podsekulską), Stokrotki, Lawenadowa, Liliowa, Różana, Zielna, Tulipanowa, Południowa, Miła, Żwirowa, Bajkowa, Czerwonego Kapturka,

Smocza, Gąski Balbinki, Kopciuszka, Janusza Korczaka, Henryka Jordana, Hanny Januszewskiej, Janiny Porazińskiej, Jana Marcina Szancera, Wiejska, Gustawa Morcinka, Bronisława Krakówki, Adolfa Ganiewskiego, Armii Czerwonej i z terenu administracyjnie należącego do miejscowości Grabianów ulice: Daktyłowa i Bananowa, przylegające bezpośrednio do miasta.

Z parafii Ducha Świętego w skład nowej parafii wejdzie ul. Łukowska (strona prawa, jadąc z Siedlec w kierunku Łukowa,), Radzyńska (od ul. Łukowskiej w prawo) oraz z terenu administracyjnie należącego do miejscowości Grabianów ulice: Kokosowa, Morełowa i część Cytrynowej.

§ 2. Parafia pw. św. Jana Pawła II w Siedlcach z dniem erygowania będzie należała do dekanatu siedleckiego i będzie miała wszystkie prawa, jakimi cieszą się parafie w Diecezji Siedleckiej oraz podlegała wszystkim obowiązkom, jakie na nich ciążyą.

§ 3. Nowopowstała parafia będzie korzystała z rzymskokatolickiego cmentarza centralnego przy ul. Cmentarnej oraz z cmentarza przy ul. św. s. Faustyny, zgodnie z zasadami obowiązującymi na terenie miasta Siedlce.

§ 4. Proboszcz parafii będzie używał pieczęci okrągłej z napisem w otoku „Parafia rzymskokatolicka pw. św. Jana Pawła II w Siedlcach” i graficznie przedstawioną postacią św. Jana Pawła II w centralnym polu pieczęci, a ponadto pieczęci adresowej, o treści zgodnej z zasadami podanymi w Instrukcji o prowadzeniu kancelarii parafialnej (IV,1).

§ 5. Proboszcz parafii, zgodnie z kan. 535 Kodeksu Prawa Kanonicznego, winien urządzić kancelarię parafialną i podać wiernym do wiadomości jej adres oraz godziny otwarcia. Z dniem powstania parafii należy prowadzić własne księgi metrykalne.

§ 6. Do dnia 31 października br., na prośbę wiernych nowej parafii, można – na zasadzie użyczenia – celebrować msze św. obrzędowe (np. pogrzebowe, ślubne) w kościele pw. św. Teresy od Dzieciątka Jezus lub kościele Ducha Świętego w Siedlcach, po uprzednim uzgodnieniu z proboszczem parafii pw. św. Jana Pawła II. W takich przypadkach czynności winny być zapisane w księgach parafii pw. św. Jana Pawła II.

§ 7. Niniejszy dekret wchodzi w życie w uroczystość Matki Bożej Częstochowskiej, tj. z dniem 26 sierpnia 2014 r.

+ *Konieczny Guido*
Biskup Siedlecki

ks. Jan Babik
Kancelarz

L.dz. 922/2014
Siedlce, dnia 18 sierpnia 2014 r.

Dekret należy odczytać w niedzielę 24 sierpnia 2014 r. w parafii pw. św. Teresy od Dzieciątka Jezusa i w parafii Ducha Świętego w Siedlcach.

DEKRET
UTOWRZENIA DIECEZJALNEGO CENTRUM
FORMACJI KAPŁAŃSKIEJ

Biorąc pod uwagę wytyczne zawarte w aktualnym *Ratio institutionis sacerdotalis pro Polonia* nr 226-239, wypracowane zgodnie ze wskazaniami Soboru Watykańskiego II, adhortacji Jana Pawła II *Pastores dabo vobis*, Kodeksu Prawa Kanonicznego i innych dokumentów dotyczących formacji oraz posługi kapłańskiej, niniejszym z dniem **1 września 2014 r. powołuję do istnienia Diecezjalne Centrum Formacji Kapłańskiej z siedzibą przy Wyższym Seminarium Duchownym Diecezji Siedleckiej w Nowym Opolu.**

Głównym zadaniem Centrum będzie troska o właściwą formację duchową kapłanów, realizowaną poprzez organizowanie rekolekcji kapłańskich, spotkań modlitewnych, dni skupienia, spotkań z ojcami duchownymi dekanatu, a także troskę intelektualną odbywaną w ramach formacji stałej kapłanów.

Diecezjalne Centrum będzie również służyć osobom życia konsekrowanego w ich spotkaniach formacyjnych oraz – w trosce o pielęgnowanie powołań do Służby Bożej - będzie współpracowało z duszpasterstwem powołaniowym w diecezji.

Odpowiedzialnym za prowadzenie tego Centrum będzie mianowany przez mnie Ksiądz Dyrektor, którego będą wspierać ojcowie duchowni Wyższego Seminarium Duchownego.

Ufam, że Diecezjalne Centrum Formacji Kapłańskiej stanie się miejscem pogłębiania więzi z Jezusem Chrystusem, Najwyższym i Wiecznym Kapłanem.

Z pasterskim błogosławieństwem

ks. Jan Babik
Kancelarz

+ *Kazimierz Guda*
Biskup Siedlecki

L.dz. 934/2014
Siedlce, dnia 18 sierpnia 2014 r.

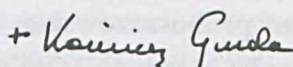
DEKRET
UTWORZENIA DIECEZJALNEGO CENTRUM
PIELGRZYMKOWO- TURYSTYCZNEGO „ARKA”

Biorąc pod uwagę dobro duchowe wiernych oraz potrzebę zapewnienia właściwej organizacji wyjazdów pielgrzymkowych, niniejszym, z dniem

1 września 2014 r. powołuję do istnienia Diecezjalne Centrum Pielgrzymkowo- Turystyczne „Arka”, które będzie działało w ramach Fundacji Pamięci Unitów Podlaskich „Arka”.

Zadaniem Centrum, na czele którego będzie stał powołany przez mnie dyrektor, będzie organizacja i koordynacja wyjazdów grup pielgrzymkowych z terenu Diecezji Siedleckiej, a także zapewnienie duchowej opieki ich uczestnikom. W zakres działalności Centrum będzie wchodziła również promocja miejsc pielgrzymkowych w naszej diecezji.

Ufam, że utworzenie Diecezjalnego Centrum Pielgrzymkowo-Turystycznego „Arka” przyczyni się do wzrostu zainteresowania ruchem pielgrzymkowym i do umacniania wiary poprzez nawiedzanie miejsc kultu.

Biskup Siedlecki

ks. Jan Babik
Kancelarz

L.dz. 987/2014
Siedlce, dnia 27 sierpnia 2014 r.

ZMIANY WŚRÓD DUCHOWIEŃSTWA

Przeniesieni na emeryturę:

Ks. prał. Zdzisław DOMAŃSKI zwolniony z urzędu proboszcza parafii Suchożebry oraz dziekana dekanatu suchożebrskiego i przeniesiony na emeryturę z zamieszkaniem w Suchożebrach (31.07.2014 r.)

Ks. Jerzy KALICKI zwolniony z urzędu proboszcza parafii Wola Osowińska i przeniesiony na emeryturę z zamieszkaniem w Łukowie na terenie parafii pw. NMP Matki Kościoła (20.08.2014 r.)

Ks. kan. Andrzej OLSZEWSKI zwolniony z urzędu proboszcza parafii Kłoczew i przeniesiony na emeryturę z zamieszkaniem w Kłoczewie (20.08.2014 r.)

Ks. kan. Eugeniusz ROLA zwolniony z urzędu proboszcza parafii Górzno i przeniesiony na emeryturę z zamieszkaniem w Górznie (31.07.2014 r.)

Ks. Tadeusz ZAWADZKI zwolniony z urzędu proboszcza parafii Hadynów i przeniesiony na emeryturę z zamieszkaniem w Hadynowie (20.08.2014 r.)

Zmiany proboszczowskie:

Ks. mgr lic. Marek ANTONOWICZ (sr.) zwolniony z urzędu proboszcza parafii Przesmyki i mianowany proboszczem Kotuń (1.08.2014 r.)

Ks. kan. Kazimierz CHEŁSTOWSKI zwolniony z urzędu proboszcza Kotuń i mianowany proboszczem parafii Suchożebry oraz dziekanem dekanatu suchożebrskiego (1.08.2014 r.)

Ks. mgr lic. Piotr CHODŹKO zwolniony z urzędu wikariusza parafii pw. Wniebowzięcia NMP w Białej Podlaskiej i mianowany proboszczem parafii Kosyń (21.08.2014 r.)

Ks. Grzegorz CHOLEWA zwolniony z urzędu wikariusza parafii Ryki i mianowany proboszczem parafii Choroszczyńska (21.08.2014 r.)

Ks. Kazimierz DUDEK po powrocie z pracy duszpasterskiej na Ukrainie – mianowany proboszczem parafii Borki (1.09.2014 r.)

Ks. mgr lic. Andrzej GŁASEK zwolniony z urzędu proboszcza parafii Choroszczyńska i mianowany proboszczem parafii Hadynów (21.08.2014 r.)

Ks. mgr Jacek GUZ mianowany proboszczem i kustoszem Sanktuarium Bł. Męczenników Podlaskich w Pratulinie (21.08.2014 r.)

Ks. mgr Krzysztof JASZCZUK zwolniony z urzędu proboszcza parafii Witoroź i mianowany proboszczem parafii Przesmyki (1.08.2014 r.)

Ks. Eugeniusz JUSZCZUK zwolniony z urzędu proboszcza parafii Kosyń i mianowany proboszczem parafii Kopytów (21.08.2014 r.)

Ks. prał. mgr Jerzy KALINKA mianowany proboszczem parafii Górzno (1.08.2014 r.)

Ks. Marek KOT zwolniony z urzędu proboszcza parafii Pratulin i mianowany proboszczem parafii Kłoczew (21.08.2014 r.)

Ks. Stefan KURIANOWICZ zwolniony z urzędu proboszcza parafii Kodeniec i mianowany proboszczem parafii Wola Osowińska (21.08.2014 r.)

Ks. mgr lic. Jerzy OŁĘDZKI zwolniony z urzędu proboszcza parafii Jabłeczna i mianowany proboszczem parafii Witoroź (1.08.2014 r.)

Ks. mgr lic. Jarosław Oponowicz zwolniony z urzędu wikariusza parafii Pratulin i mianowany proboszczem nowoutworzonej parafii pw. św. Jana Pawła II w Siedlcach (26.08.2014 r.)

Ks. mgr lic. Konrad POTEREK zwolniony z urzędu wikariusza w parafii Wiśniew k/Siedlec i mianowany proboszczem parafii Jabłeczna (1.08.2014 r.)

Ks. Ireneusz ZIELIŃSKI zwolniony z urzędu proboszcza parafii Kopytów i mianowany proboszczem parafii Kodeniec (21.08.2014 r.)

Zmiany wikariuszowskie:

Ks. mgr Michał BURDACH zwolniony z urzędu wikariusza parafii Krzesk i mianowany wikariuszem parafii Trójcy Świętej w Radzynie Podlaskim (26.08.2014 r.)

Ks. mgr lic. Jakub CHARCZUK zwolniony z urzędu wikariusza parafii Trójcy Świętej w Radzynie Podlaskim i mianowany wikariuszem parafii Bożego Ciała w Siedlcach (26.08.2014 r.)

Ks. Sławomir GNYSZKA zwolniony z urzędu wikariusza parafii Warszawa i mianowany wikariuszem parafii Konstantynów (1.09.2014 r.)

Ks. mgr Leszek GWARDHECKI zwolniony z urzędu wikariusza parafii Stoczek Łukowski i mianowany wikariuszem parafii pw. Wniebowzięcia NMP w Białej Podlaskiej (26.08.2014 r.)

Ks. mgr Jakub KOZAK zwolniony z urzędu wikariusza parafii Wisznice i mianowany wikariuszem nowoutworzonej parafii pw. św. Jana Pawła II w Siedlcach (26.08.2014 r.)

Ks. mgr lic. Michał MOŚCICKI, student UKSW, mianowany wikariuszem parafii Warszawa (1.09.2014 r.)

Ks. dr Remigiusz NIEWĘGŁOWSKI zwolniony z urzędu wikariusza parafii Bożego Ciała w Siedlcach i mianowany wikariuszem parafii Wisznice (26.08.2014 r.)

Ks. mgr lic. Mirosław SIDORUK zwolniony z funkcji prefekta I LO im. B. Prusa w Siedlcach i mianowany wikariuszem parafii Wiśniew k. Siedlec (26.08.2014 r.)

Ks. mgr Paweł WOJDAT zwolniony z urzędu wikariusza parafii Życzyn i mianowany wikariuszem parafii Krzesk (26.08.2014 r.)

Ks. mgr Piotr WOŹNIAK zwolniony z urzędu wikariusza parafii pw. Wniebowzięcia NMP w Białej Podlaskiej i mianowany wikariuszem parafii Życzyn (26.08.2014 r.)

Ks. mgr Piotr ZASUWIK, neoprezbiter, mianowany wikariuszem parafii Pratulín (26.08.2014 r.)

Inne:

Ks. mgr lic. Sylwester ANUSIEWICZ zwolniony z urzędu wikariusza parafii Podwyższenia Krzyża Świętego w Łukowie i mianowany kapłanem szpitala w Łukowie (31.08.2014 r.)

Ks. Zbigniew BORKOWSKI kapłan archidiecezji białostockiej, inkardynowany do diecezji siedleckiej (28.08.2014 r.)

Ks. mgr lic. Łukasz CELIŃSKI zwolniony z urzędu wikariusza parafii katedralnej w Siedlcach i skierowany na studia doktoranckie do Rzymu (31.08.2014 r.)

Ks. mgr lic. Stanisław CHODŹKO mianowany diecezjalnym duszpasterzem ludzi pracy (1.07.2014 r.)

Ks. dr Mateusz CZUBAK zwolniony z funkcji Kierownika ds. Mediów Kurii Diecezjalnej Siedleckiej (31.08.2014 r.)

Ks. mgr lic. Krzysztof DOMAŃSKI zwolniony z funkcji ojca duchownego alumnów WSD i skierowany na urlop naukowy oraz do pomocy w Diecezjalnym Centrum Formacji Kapłańskiej w Nowym Opolu (1.09.2014 r.)

Ks. mgr lic. Maciej MAJEK mianowany ojcem duchownym alumnów WSD (1.09.2014 r.)

Ks. kan. dr Marek MATUSIK zwolniony z urzędu proboszcza Borki i mianowany dyrektorem nowotworzonego Diecezjalnego Centrum Formacji Kapłańskiej w Nowym Opolu oraz Wikariuszem Biskupim ds. Życia Konsekwowanego i Stowarzyszeń Życia Apostolskiego (1.09.2014 r.)

Ks. kan. dr Marek PALUSZKIEWICZ mianowany dyrektorem nowotworzonego Diecezjalnego Centrum Pielgrzymkowo-Turystycznego „Arka”, które będzie działało w ramach Fundacji Pamięci Unitów Podlaskich „Arka” (1.09.2014 r.)

Ks. mgr lic. Mirosław SIDORUK zwolniony z funkcji kierownika Działu Instytutów Życia Konsekwowanego, Stowarzyszeń Życia Apostolskiego oraz Ruchów i Stowarzyszeń Katolickich Kurii Diecezjalnej Siedleckiej (31.08.2014 r.)

Ks. mgr Sławomir SULEJ zwolniony z funkcji diecezjalnego duszpasterza pielgrzymów i turystów (31.08.2014 r.)

Ks. mgr lic. Roman TRUBA mianowany prefektem w Zespole Szkół Zawodowych Nr 1 w Łukowie z zachowaniem dotychczasowego urzędu wikariusza parafii pw. NMP Matki Kościoła w Łukowie (1.09.2014 r.)

Ks. mgr Grzegorz WALCZUK zwolniony z zamieszkania w charakterze rezydenta w parafii Wilga i skierowany do zamieszkania w Domu Księża Emerytów w Siedlcach przy ul. Kościuszki 10 (26.07.2014 r.)

Ks. Andrzej ŻELAZO zwolniony z funkcji prefekta Liceum Ekonomicznego w Międzyrzeczu Podlaskim i skierowany do posługi w domach rekolekcyjnych w Osinach i Siedlanowie (31.08.2014 r.)

Ks. mgr Paweł ŻUKOWSKI zwolniony z urzędu wikariusza parafii Konstantynów i skierowany na urlop (31.08.2014 r.)

KOMUNIKATY KURII

RELIKWIE BŁ. JOSE SANCHEZA DEL RIO, MĘCZENNIKA POWSTANIA CRISTEROS W MEKSYKU

Czcigodni Księża,

W miesiącu lipcu b.r. na terenie diecezji siedleckiej będą gościli **relikwie bł. Jose Sancheza del Rio, męczennika Powstania Cristeros w Meksyku**. Bł. Jose Sanchez del Rio (1913-1928) był jednym z uczestników Powstania Cristeros w Meksyku. Było to powstanie katolików w latach 1926-1929, którzy zbrojnie sprzeciwili się restrykcjom rządu prezydenta Plutarch Eliasa Callesa. Beatyfikowany w gronie 13 męczenników meksykańskich w 2005 r. przez papieża Benedykta XVI Jose Sanchez del Rio był jednym z uczestników tego powstania. Jose Sanchez del Rio **jest też jednym z głównych bohaterów filmu „Cristiada”**.

Opiekę nad relikwiami w naszej diecezji sprawuje Diecezjalny Zarząd Katolickiego Stowarzyszenia Młodzieży. KSM ma też prawa autorskie do projekcji filmu „Cristiada” w kościołach lub salkach parafialnych oraz konспекty katechez na temat bł. Jose Sanchez del Rio.

W związku z powyższym, informujemy Czcigodnych Księży o **możliwości przyjęcia relikwii bł. Jose do swoich wspólnot parafialnych połączonego z projekcją filmu „Cristiada” w dniach 1-31 lipca br.** W tym celu należy się skontaktować z Biurem KSM: e-mail: ksmsiedlce@wp.pl; tel. 508 991 512 (p. Ilona Trojnar)

Ks. dr Marek Paluszkiwicz
Dyrektor Wydziału Duszpasterskiego

Siedlce, dnia 1 lipca 2014 r.

WARSZTATY DLA MAŁŻEŃSTW

Czcigodny Księżu Proboszczu!

„Warto wspierać rozwój mężczyzny”, pod takim hasłem po raz kolejny Duszpasterstwo Rodzin zorganizuje warsztaty dla małżeństw. Odbędą się one w dniach 25 – 27 lipca 2014 r. przy parafii św. Józefa w Siedlcach. Celem prowadzonych warsztatów jest wzmacnianie więzi małżeńskich tym razem misji mężczyzny.

Serdecznie zapraszamy do udziału wszystkich małżonków, szczególnie młodych. Informacje na stronie internetowej [www: drsjedlce.pl](http://www.drsjedlce.pl). Zapisy u ks. Jacka Seredy tel. 501 606 888.

Serdecznie zapraszam

Ks. dr Jacek Sereda

Kierownik Działu Duszpasterstwa Rodzin

Siedlce, dnia 11 lipca 2014 r.

DODATEK

Z JEZUSEM NAD JEZIOREM BIAŁYM. RELACJA Z EWANGELIZACJI.

Od 17 do 20 lipca trwała ewangelizacja nad jeziorem Białym k/Włodawy. Hasłem tegorocznej akcji ewangelizacyjnej były słowa: „Bóg jest miłością”, które ewangelizatorzy mieli wypisane na swoich podkoszulkach. Zanim rozpoczęło się bezpośrednie głoszenie Jezusa ewangelizatorzy uczestniczyli w warsztatach ewangelizacyjnych, które prowadzili ks. Tomasz Bieliński ze Wspólnotą Jednego Ducha oraz ks. Mateusz Czubak – diecezjalny koordynator ds. nowej ewangelizacji. Podczas warsztatów można było usłyszeć wiele praktycznych wskazówek, jak dzielić się swoim doświadczeniem wiary z innymi, na jakich treściach należy się skupić i jak przez nie przeprowadzić osobę ewangelizowaną, a także poznać rolę świadectwa w ewangelizacji i sposób budowania go tak, by było zrozumiałe dla słuchaczy. W programie warsztatów centralne miejsce zajmowała Eucharystia. Był też czas na medytację słowa Bożego, modlitwę i spowiedź.

Od samego początku w przygotowania do ewangelizacji zaangażowane były Siostry Nazaretanki, parafia Najświętszego Serca Jezusowego we Włodawie na czele z proboszczem ks. kan. Stanisławem Dadasem oraz Wydział Duszpasterski Kurii Diecezjalnej w Siedlcach.

W ewangelizacji w Okunince wzięło udział ponad 100 osób z diecezji siedleckiej, sandomierskiej, łowickiej, toruńskiej, archidiecezji warszawskiej i lubelskiej. Wśród nich byli księża, diakoni, klerycy, siostry zakonne oraz wierni świeccy. Ich motywacje wzięcia udziału w ewangelizacji były różne, ale wspólną cechą było ogromne pragnienie opowiadania o miłości Pana Boga. – Przyjechałem tutaj, bo sam wcześniej zostałem zewangelizowany. Jestem przekonany, że bez ewangelizacji Kościół umiera. Cieszę się, że w Okunince mogłem doświadczyć żywego Kościoła i dzielić się wiarą z innymi – wyznał kleryk Michał Zasowski z Sandomierza.

Ważnym narzędziem w ewangelizacji obok głoszenia osobistego świadectwa wiary w zmartwychwstałego Pana były uśmiech, taniec, muzyka i śpiew. Dlatego ewangelizatorów wspierały zespoły ewangelizacyjne „Full Power Spirit” z Białej Podlaskiej, „Porozumienie” z Parczewa, „Wschód”

oraz „NGE Dobry Skład”, którego duchowym opiekunem jest ks. Sławomir Arseniuk.

Co mówią ewangelizatorzy po ewangelizacji? – Doświadczyłam, że tam, gdzie nie chciałam iść, tam najbardziej działał Duch Święty. I w napotkanych osobach mogłam zobaczyć oblicze Jezusa – wyznała Anna z Warszawy. – Wystarczył prosty uśmiech, by nawiązać kontakt z drugim człowiekiem. Do ewangelizacji przydał nam się również karton z napisem: „Jeśli chcesz, mogę się za ciebie pomodlić”. Tak zwyczajnie zachęcaliśmy ludzi do rozmowy – dodała Marta z Lidzbarka. – Zobaczyłam, że nasze pojawienie się na plaży budziło u niektórych plażowiczów nie tylko ciekawość, ale podziw i pragnienie zmiany swojego życia – powiedziała s. Jana, Nazaretanka. – W rozmowie z jedną dziewczyną podzieliłam się doświadczeniem krzyża w moim życiu. Początkowo nie chciałam o tym mówić, ale poczułam wyraźnie przynaglenie, by zaświadczyć o mocy Boga w moim cierpieniu. Okazało się, że moja rozmówczyni przeżywa aktualnie podobną historię do mojej – wyznała Joanna z Działdowa. – Zobaczyłam w drugim człowieku Jezusa odrzuconego, osądzonego i wzgardzonego – dodała siostra Judyta, Nazaretanka.

Ewangelizację nad jeziorem Białym zakończyła Eucharystia, w której udział wzięło wiele zewangelizowanych osób. Podczas podsumowania ewangelizatorzy zapewniali, że przyjadą do Okuninki za rok, zachęcając do udziału w tej inicjatywie także swoich kolegów i koleżanki ze wspólnot, ruchów i stowarzyszeń katolickich.

ks. dr Mateusz Czubak

Siedlce, dnia 21 lipca 2014 r.

**PODSTAWOWE INFORMACJE
O STYPENDYSTACH I STYPENDIACH
FUNDACJI „DZIEŁO NOWEGO TYSIĄCLECIA”
Z DIECEZJI SIEDLECKIEJ
W ROKU 2013/2014**

Fundacja „Dzieło Nowego Tysiąclecia” została powołana do życia w 2000r. jako organizacja, której działalność ma upamiętniać Pontyfiikat Jana Pawła II przez promowanie nauczania Papieża i wspieranie określonych przedsięwzięć społecznych, głównie w dziedzinie edukacji i kultury.

Fundacja od 14 lat prowadzi program stypendialny wyrównujący szanse edukacyjne młodzieży, pochodzącej z małych miejscowości. Pomoc skierowana jest przede wszystkim dla uczniów szkół gimnazjalnych lub ponadgimnazjalnych i towarzyszy młodemu człowiekowi przez kolejne etapy kształcenia aż do ukończenia studiów, o ile spełnia on określone kryteria regulaminowe.

Program stypendialny obejmuje nie tylko pomoc finansową, lecz również formację. Stypendyści co roku spotykają się na letnim obozie formacyjno-integracyjnym w jednym z największych miast Polski. Natomiast w ciągu roku szkolnego uczestniczą w rekolekcjach i dniach skupienia organizowanych przez diecezjalnego koordynatora FDNT.

W roku 2013/2014 pomocą stypendialną objętych jest 2500 osób z 42 diecezji Polski, w tym 92 osoby z diecezji siedleckiej.

A. W grupie 92 naszych stypendystów jest:

- 15 uczniów gimnazjum
- 38 uczniów szkół ponadgimnazjalnych
- 39 studentów

B. W analizowanej grupie jest:

- 71 dziewcząt
- 21 chłopców

C. Ilość stypendystów w parafiach diecezji siedleckiej:

Parafia	Liczba stypendystów
Ulan	4
Adamów	3
Okrzeja	3
Ostrów lubelski	3
Seroczyn	3
Stoczek Łukowski	3
Szaniawy	3
Garwolin – Przemienienia Pańskiego	2
Janów Podlaski	2
Kąkolewnica	2
Krynka	2
Łosice – Św. Zygmunta	2
Łuków - Podwyższenia Krzyża Św.	2
Parczew – Św. Jana Chrzciciela	2
Parysów	2
Ryki	2
Siedlce – Bożego Ciała	2
Sławatycze	2
Stare Opole	2
Swory	2
Tuchowicz	2
Włodawa – NSPJ	2
Biała Podlaska – św. Anny	1
Dęblin – Chrystusa Miłosiernego	1
Drelów	1
Grębków	1
Hańsk	1
Huszczka	1
Huta Dąbrowa	1
Kłoczew	1
Kodeń	1

Parafia	Liczba stypendystów
Komarówka Podlaska	1
Kopcie	1
Kotuń	1
Krzesk	1
Krzewica	1
Łomazy	1
Łosice – Trójcy Świętej	1
Łuków – Przemienienia Pańskiego	1
Manie	1
Miastków Kościelny	1
Międzyrzec Podl. – Św. Józefa	1
Międzyrzec Podl. – Św. Mikołaja	1
Miętne	1
Milanów	1
Mokobody	1
Niwiski	1
Próchenki	1
Radoryż Kościelny	1
Rossosz	1
Rozkopaczew	1
Siedlce – Ducha Świętego	1
Siedlce – Św. Józefa	1
Suchożebry	1
Trzebieszów	1
Uścimów	1
Wisznice	1
Wola Gułowska	1
Zbuczyn	1
Żelechów	1
Żeliszew	1
Życzyn	1

D. Ilość stypendystów w dekanatach diecezji siedleckiej:

Dekanat	Liczba stypendystów
parczewski	8
żelechowski	8
łukowski I	7
międzyrzecki	6
adamowski	5
garwoliński	5
łosicki	5
rycki	5
suchożebrski	5
domanicki	4
łukowski II	4
radzyński	4
siedlecki	4
włodawski	4
białski północny	3
białski południowy	2
grębkowski	2
janowski	2
komarowski	2
wisznicki	2
zbuczyński	2
hański	1
łaskarzewski	1
terespolski	1

E. Programem stypendialnym FDNT objęte zostały 62 parafie z 24 dekanatów.

Ks. dr Paweł Kindracki
Koordynator diecezjalny FDNT

CHRZCIELNY CHARAKTER WIELKIEGO POSTU

Wstęp

Wielki Post, obok pokuty i kontemplacji Męki Pańskiej, akcentuje potrzebę odnowienia i pogłębienia świadomości chrzcielnej. Czyni to w przekonaniu, że ochrzczeni winni z oczyszczoną duszą oczekiwać na święta wielkanocne. A to oznacza, że winni wracać do ciągle aktualnych zobowiązań wynikających z przyjętego sakramentu chrztu. W starożytności chrześcijańskiej, okres paschalnego przygotowania był czasem intensywnego przygotowania katechumenów do chrztu, który mieli przyjąć w Wigilię Paschalną.

1. Chrzest jako znak wtajemniczenia chrześcijańskiego

Chrzest jest świętym znakiem, czyli sakramentem. Ustanowił go Chrystus. Przez chrzest Zbawiciel świata wprowadza człowieka w tajemnicę swej śmierci i zmartwychwstania i w misterium swego Kościoła. Św. Paweł tłumaczy: „Czyż nie wiadomo wam, że my wszyscy, którzyśmy otrzymali chrzest zanurzający w Chrystusa Jezusa, zostaliśmy zanurzeni w Jego śmierć? Zatem przez chrzest zanurzający nas w śmierć zostaliśmy razem z Nim pogrzebani po to, abyśmy i my wkroczyli w nowe życie - jak Chrystus powstał z martwych dzięki chwale Ojca. (...). Otóż, jeżeli umarliśmy razem z Chrystusem, wierzymy, że z Nim również żyć będziemy, wiedząc, że Chrystus powstawszy z martwych już więcej nie umiera, śmierć nad Nim nie ma już władzy. Bo to, że umarł, umarł dla grzechu tylko raz, a że żyje, żyje dla Boga. Tak i wy rozumieście, że umarliście dla grzechu, życie zaś dla Boga w Chrystusie Jezusie”. (Rz 6, 3-11)

Jezus Chrystus określił istotę i sposób celebrowania sakramentu chrztu. Mówił, że chrzest jest znakiem powtórnych narodzin (J 3, 5). A te dokonują się w znaku wody i mocą Ducha Świętego. Wskazał, że duchowe narodziny przez chrzest są pierwszym krokiem prowadzącym ku pełni chrześcijańskiego wtajemniczenia. Ta inicjacja zostanie pogłębiona w sakramencie bierzmowania, a osiągnięte szczyt w Eucharystii. Chrzcielne obmycie stanowi bramę do wszystkich sakramentów. Chrystus polecił, aby było ono poprzedzone głoszeniem Jego ewangelii, która prowadzi do wiary. „Idźcie więc i nauczajcie wszystkie narody, udzielając im chrztu w imię

Ojca i Syna, i Ducha Świętego (...). Uczcie je zachowywać wszystko, co wam przykazałem” (Mt 28, 19-20). Obrzęd chrzcielny ma być dokonany w imię Trójcy Świętej.

Uczniowie Pana Jezusa poszli na cały świat z Dobrą Nowiną o zbawieniu. Chrzest bowiem nie jest tylko dla wybranych, ale dla wszystkich, którzy przyjmą Chrystusa jako swego Pana i Zbawiciela. Ten sakrament jest znakiem zbawczej ingerencji zmartwychwstałego Kyriosia w życie człowieka, który uwierzył w Niego. „Kto uwierzy i przyjmie chrzest, będzie zbawiony; a kto nie uwierzy, będzie potępiony” (Mk 16,16).

Apostołowie od dnia zesłania Ducha Świętego z odwagą głosili Chrystusa. Głoszony przez nich kerygmat stanowił uroczystą i publiczną proklamację zbawienia dokonanego przez Boga w Jezusie ukrzyżowanym i zmartwychwstałym. Ta proklamacja była połączona z wezwaniem do wiary i nawrócenia. Głoszenie słowa Bożego miało od początku wymiar misyjny. Było bowiem skierowane do niechrześcijan, zarówno do żydów, jak też do pogan. Główną treścią kerygmatu apostołowskiego było to, co Bóg uczynił dla ludzi przez Chrystusa. A Bóg okazał swą zbawiającą miłość w śmierci krzyżowej swego wcielnego Syna (Dz 2, 23; 3, 13-15; Rz 10, 9). Treścią kerygmatu jest zmartwychwstanie Chrystusa i Jego ukazywanie się Apostołom (Dz 2, 24. 32; 3, 15; 1 Tes 1, 10), władza sędziowska Zmartwychwstałego (Dz 10, 42; 17, 31; 2 Tm 4, 1), także wezwanie ludzi do wiary, nawrócenia i chrztu jako koniecznych warunków do zbawienia (Dz 2, 38; 3, 12). W kerygmacie skierowanym do Żydów były wyeksponowane figury i proroctwa biblijne, ukazujące Chrystusa jako oczekiwanego Mesjasza (zob. Dz 2, 32; 4, 1-12)¹.

Chrzest jest sakramentem wiary. Wiara zaś jest osobowym przylgnięciem człowieka do Boga. Dokonuje się to przez dobrowolne uznanie całej prawdy, którą Bóg objawił (KKK 150). Wiara rodzi się ze słuchania Bożego słowa (Rz 10,17). Ona też pozwala zrozumieć chrzest jako znak obecności i zbawczego działania zmartwychwstałego Pana (KL 7). Dlatego w czasach apostołskich i w starożytności chrześcijańskiej udzielano chrztu zasadniczo ludziom dorosłym. Oni byli prowadzeni do poznania Chrystusa (J 17, 3) i przyjęcia Go jako swego Zbawiciela oraz życia według Jego nauki.

---

1 Zob. J. Kudasiewicz, *Jezus historii a Chrystus wiary*, Lublin 1987, s. 159- 160.

Apostołowie udzielali chrztu także dzieciom, gdy chrzcili wszystkich członków zewangelizowanych rodzin. Św. Paweł, podczas podróży misyjnej do Filipi, ochrzcił strażnika więziennego i jego rodzinę (Dz 16, 33). Podczas pobytu w Koryncie udzielił chrztu Kryspusowi i członkom jego rodziny (Dz 18, 8). W Tiatyrze zaś ochrzcił Lidię i całą jej rodzinę, zapewne również dzieci (Dz 16,15). Tę praktykę udzielania chrztu dzieciom, Kościoły na Wschodzie i na Zachodzie uznają za normę wynikającą z eklesjalnej tradycji. Św. Ireneusz (+ 202) uważał za oczywiste i zgodne z tradycją udzielanie chrztu niemowlętom i dzieciom, razem z dorastającymi młodzieńcami i dziewczętami, także starcami. Pisał: „Chrystus przyszedł przez siebie samego wszystkich zbawić, wszyscy powiadam, przez niego odradzają się Bogu: dzieci i niemowlęta, pachołęta, młodzieńcy i starsi”². Hipolit Rzymski, autor Tradycji Apostolskiej (ok. 215), umieścił w swym dziele przepis: „Chrzczycie najpierw dzieci: wszystkie, które mogą mówić we własnym imieniu, niech same to czynią; jeśli natomiast chodzi o te, które nie mogą jeszcze mówić we własnym imieniu, niech mówią za nich rodzice albo ktoś z ich rodziny”³. Także Orygenes (+254) i św. Augustyn (+430) uważali tę praktykę za „tradycję przejętą od Apostołów”⁴.

Praktyka chrztu dzieci osłabła pod koniec IV wieku. Rodzice odkładali chrzest swoich dzieci. Dorośli zaś z premedytacją odkładali na później swoją inicjację chrześcijańską. Obawiali się przyszłych grzechów, które wymagały publicznego zadośćuczynienia. Kościół korygował tę praktykę. Na synodzie w Kartaginie, w 418 r., potępiał każdego, „kto utrzymywałby, że nie należy chrzczyć dzieci dopiero co urodzonych”. Nauczał, że „ze względu... na regułę wiary”, którą kieruje się Kościół w związku z grzechem pierwotnym, „również i dzieci, które nie mogły popełnić żadnego grzechu osobistego, są rzeczywiście chrzczone na odpuszczenie grzechów, by przez odrodzenie oczyścić w nich to, co zaciągnęły przez zrodzenie”⁵.

2 Św. Ireneusz, *Przeciw herezjom*, V, 22,4.

3 „Baptizate primum parvulos”, *La tradition apostolique de Saint Hippolyte* 21, 10, opr. B. Botte, Münster Wstfalen 1963, s. 44.

4 Zob. Święta Kongregacja Nauki Wiary (20.10.1980), *Instrukcja o chrzcie dzieci «Pastoralis action»*, AAS 72 (1980) 1137-1156, http://www.vatican.va/roman_curia/congregations/cfaith/documents/rc_con_cfaith_doc_19801020_pastoralis_actio_pl.html (23.03.2011).

5 Tamże.

Chrzest wprowadza człowieka w tajemnicę Chrystusa Zbawiciela. Jest skutecznym znakiem odpuszczenie grzechów. Mocą paschy Wcielonego Słowa zostaje zniszczony grzech pierworodny, a w przypadku dorosłych katechumenów także grzechy osobiste, popełnione przed chrztem. W wodach chrztu umiera duchowo stary człowiek, człowiek grzechu, aby zrodził się człowiek nowy, dziecko Boże. Ten nowy człowieka jest uzdolniony do życia na wzór Chrystusa. A to znaczy, że jest uzdolniony do życia w posłuszeństwie woli Bożej, oraz bycia bezinteresownym darem dla innych (KDK 24).

Chrzest wprowadza neofitów do wspólnoty Kościoła⁶. Ochrzczeni stanowią z Chrystusem wspólnotę wiary, nadziei i miłości. A przez Niego, wspierani mocą łaski Ducha Świętego, budują wspólnotę między sobą i z innymi ludźmi. Ochrzczony jest członkiem mistycznego Ciała Chrystusa, Kościoła. Jako członek nowego ludu Bożego jest wezwany i zobowiązany do życia z wiary. Tak staje się znakiem kierującym ludzi ku Chrystusowi, by w Nim szukali najgłębszego sensu swego życia, także sensu swych egzystencjalnych niepokojów, które niejednokrotnie wydają się bezsensowne. Chrystus bowiem jest drogą, prawdą i życiem (J 14, 6).

2. Instytucja katechumenatu

Dorośli kandydaci do chrztu odbywali odpowiednie przygotowanie przed przyjęciem sakramentów chrześcijańskiego wtajemniczenia⁷. Anonimowe dzieło „Didache” z przełomu I i II w. zawiera wskazania dotyczące treści nauk przed chrztem. Nauczano o dwóch drogach, mianowicie drodze życia i drodze śmierci, czyli o przykazaniach Bożych i o grzechu. Fundamentem pierwszej drogi jest Jezusowe przykazanie miłości Boga i bliźniego. Droga śmierci zawiera naukę o grzechu. Te pouczenia katechetyczne były ukierunkowana na pogłębienie wiary i zintensyfikowanie procesu nawrócenia⁸. Katechumeni praktykowali też post przedchrzcielny. „Przed chrztem powinni pościć i chrzczony, i udzielający chrztu, a także inni, jeśli mogą. Temu zaś, kto ma być chrzczony, przykaż, by pościł przez dzień lud dwa dni przedtem”⁹.

---

6 *Sakrament chrztu. Liturgia, teologia, Pismo św.*, red. A. Skowronek, S. Czerwik, J. Kudasiewicz, J. Łach, Katowice 1973, s. 136.

7 Zob. B. Mokrzycki, *Droga chrześcijańskiego wtajemniczenia*, Warszawa 1983.

8 *Nauka - Didachè I-VI*, <http://www.grekat.stalwol.pl/didache.html> (11.01.2011).

9 Tamże, VIII, 4.

Św. Justyn (+ ok. 167 r.), autor Apologii, wyliczył wymagania, którym winien sprostać katechumen. Było to przede wszystkim otwarcie się na poznanie nauki Bożej, praktykowanie postu, oraz żal za popełnione grzechy. Katechumeni uczyli się modlitwy, poznawali też zasady wiary i moralności chrześcijańskiej. „Wszyscy, którzy doszli do wiary i uznania za prawdę nauk i słów naszych, składają ślubowanie, że już takie będą wieść życie”¹⁰. Z tej praktyki, pod koniec IV w., zrodził się obrzęd przekazania Symbolu wiary i Modlitwy Pańskiej¹¹.

Określenia katechumen, odnośnie do kandydata do chrztu, użył jako pierwszy Tertulian (+ ok. 220 r.)¹². Używał on również innych nazw, m.in.: audientes, auditores, zatem słuchający oraz tiro, czyli rekrut. W traktacie „O chrzcie” mówił o dwóch etapach przygotowania katechumenów. Etap pierwszy polegał na zbadaniu kwalifikacji moralnych kandydata i szczerości jego zamiarów. A drugi obejmował przygotowanie do chrztu przez nawrócenie. Dniem chrztu były zazwyczaj, choć nie koniecznie, święta paschalne. Wtedy Chrystus pokonał śmierć i grzech przez swoją rezurekcję. Tertulian uważał jednak, że każdy Dzień Pański, każda godzina, każda chwila jest stosowna do udzielania chrztu. Dla łaski to nie ma większego znaczenia¹³.

W III wieku katechumenat jest instytucją już zorganizowaną. Świadczy o tym św. Hipolit Rzymski. Jego dzieło „Tradycja Apostolska” zawiera dość szczegółowy opis przygotowania do sakramentów inicjacji chrześcijańskiej. A trwało ono trzy lata¹⁴. Rozpoczęła je przyjęcie kandydatów do grona katechumenów. Odbywało się ono z udziałem poręczyciela. On zapewniał wspólnotę o właściwych motywach swego podopiecznego i towarzyszył mu w czasie trwania katechumenatu¹⁵.

---

10 Św. Justyn, *Apologia I*, za: W. Schenk, *Liturgia sakramentów świętych*, Lublin 1962, s. 20.

11 W. Schenk, *Z historii liturgii chrztu*, RBL, R. XXV (1972), s. 89-97.

12 Zob. Cz. Krakowiak, *Katechumenat chrzcielny dorosłych w Kościele posoborowym*, Lublin 2003, s. 47-51.

13 Tertulian, *O chrzcie*, za: J. Naumowicz, *Chrzest i pokuta w Kościele starożytnym-antologia tekstów I-III w.*, Kraków 2004, s. 171-172.

14 *La tradition apostolique de Saint Hippolyte*, dz. cyt., 17, s. 48.

15 B. Nadolski, *Liturgika, Sakramenty, sakramentalia, błogosławieństwa*, t. 3, Palottinum, Poznań 1992, s. 23.

Do grona katechumenów nie dopuszczano rzeźbiarzy i malarzy przedmiotów bałwochwalczych, także nauczycieli autorów pogańskich, również gladiatorów i żołnierzy¹⁶. Po pierwszym egzaminie, zwanym skrutynium, rozpoczął się okres katechumenatu¹⁷. Był to czas nauczania. Trzyletni katechumenat mógł być skrócony, jeśli kandydat wykazywał się zaangażowaniem w proces katechetyczny¹⁸.

Katechetami byli duchowni oraz osoby świeckie. Katecheza zaś odbywała się raz w tygodniu. Po niej katechumeni modlili się, a nauczyciel wkładał ręce na ich głowy z modlitwą¹⁹. Pod koniec przygotowania katechetycznego miało miejsce drugie skrutynium, podczas którego badano aspekty moralne życia katechumena, m.in. czy żył przyzwoicie, czy pomagał biednym i wdowom, czy odwiedzał chorych. Po pozytywnej weryfikacji rozpoczynał się etap bezpośredniego przygotowania. Trwało ono przez okres Wielkiego Postu. Katechumeni słuchali słowa Bożego. Prezbiter sprawował egzorcyzmy. Po trzecim skrutynium dopuszczano katechumena do chrztu, który sprawowano w niedzielę. We czwartek kandydaci przyjmowali kąpiel. W piątek zaś praktykowali post. Natomiast w sobotę, biskup dokonywał trzeciego egzorcyzmu i obrzędu effata, dmuchając w twarz i czyniąc znak

---

16 Tamże, s. 40-41.

17 Nazwa pochodzi od łacińskiego słowa *scrutare* oznaczającego badanie, przenikanie, doświadczanie, zob. B. Nadolski, *Leksykon liturgii*, s. 1463. W takim badaniu nie chodziło tylko o zdobycie pełniejszej wiedzy o katechumenie, ale o weryfikację czy on zaczął przyjmować logikę Ewangelii. A ta domaga się, aby człowiek zgodził się na to, żeby Bóg miał wgląd w jego życie. Katechumen, wchodząc w koncepcję życia w Chrystusie, pragnie żyć w otwartości na Boga, który będzie go badać różnymi doświadczeniami życiowymi i przenikać swoją skuteczną łaską. W konsekwencji życie katechumena będzie świadectwem o Bogu wobec ludzi (zob. Mt 5,13-14). W skrutynium chodziło o dostrzeżenie gotowości katechumena, motywowanej wiarą, uczestnictwa w krzyżu Chrystusa, które daje udział w chwale Jego zmartwychwstania. Był to więc obrzęd oczyszczenia umysłów i serc, także przemiany intencji, jak również pobudzenia woli, do jeszcze silniejszego przyłgnięcia do Chrystusa i postąpienie na drodze miłości ku Bogu. W skrutynium chodziło także o zbadanie, czy kandydat jest duchowo przygotowany do przyjęcia chrztu. Pozytywna ocena ewangelizatorów i lokalnej wspólnoty eklesjalnej była podstawą wyboru katechumena do bezpośredniego przygotowania do sakramentu chrztu, B. Mokrzycki, dz. cyt., s. 132-133.

18 W. Schenk, dz. cyt., s. 26-27.

19 M. Dujarier, *Krótką historia katechumenatu*, Poznań 1990, s. 41-44.

krzyża na czole, uszach i nosie każdego katechumena²⁰. Oni czuwali całą noc, a nad ranem odbywała się liturgia chrzcielna.

Liturgia chrzcielna rozpoczynała się procesją do wody, którą błogosławił prezbiter. Biskup błogosławił olej dziękczynienia, czyli krzyżmo, i olej egzorcyzmu. Przed kąpielą chrzcielną kandydaci wyrzekali się szatana, mówiąc: „wyrzekam się ciebie szatanie i wszelkiego przepychu twego i wszelkich dzieł twoich”. Po tym wyznaniu odbywało się namaszczenie olejem egzorcyzmu. Tej czynności towarzyszyły słowa: „niech odejdzie od ciebie wszelki zły duch”²¹. Następnie przy źródle mężczyźni składali swoje szaty. Pomagali im diakoni. Kobietom zaś posługiwały diakonise.

Hipolit świadczy, że chrztu najpierw udzielano dzieciom, a następnie chrzczono dorosłych. Ci przed zanurzeniem chrzcielnym odpowiadali na trzy pytania, stawiane przez szafarza chrztu. Były one związane z wiarą w Boga, Ojca wszechmogącego, Jezusa Chrystusa, Syna Bożego i Ducha Świętego. Po każdorazowej odpowiedzi „wierzę” szafarz sakramentu zanurzał katechumena w wodzie. Udzielano także chrztu przez częściowe zanurzenie, a również przez trzykrotne polanie głowy wodą²².

Po chrzcielnej kąpeli neofici byli namaszczeni olejem dziękczynienia. Towarzyszyła temu formuła: „Ja cię namaszczałem olejem świętym w imię Jezusa Chrystusa”. Neofita ubierał białą szatę i udawał się do tzw. signatorium, gdzie czekał na niego biskup. On bierzmował namaszczając krzyżem na czole. Przy tym wkładał ręce na głowę neofity. Wypowiadał formułę sakramentalną: „Ja cię namaszczałem olejem świętym w Panu Ojcu wszechmogącym i w Chrystusie Jezusie i Duchu Świętym”. Przekazywał pocałunek pokoju ze słowami: „Pan z tobą!”, na co bierzmowany odpowiadał: „I z duchem twoim!”. Wybierzmowani szli do kościoła, gdzie wraz z całą lokalną wspólnotą Kościoła po raz pierwszy, i w sposób pełny, uczestniczyli w celebracji Eucharystii. Przyjmowali Komunię Świętą pod obiema postaciami. Tak, w wymiarze liturgicznym, dopełnił się proces wtajemniczenia chrześcijańskiego dorosłego katechumena²³.

---

20 W. Schenk, dz. cyt., s. 27.

21 Cz. Krakowiak, dz. cyt., s. 68.

22 Zob. B. Mokrzycki, dz. cyt., s. 56-57, 72.

23 Zob. *La tradition apostolique de Saint Hippolyte*, dz. cyt., 21, s. 52, 58.

Po edykcje mediolański z 313 r. masowo zgłaszano się do chrztu. Nie zawsze temu towarzyszyła czysta motywacja religijna²⁴. W tej nowej sytuacji, formacja katechumenów odbywała się zasadniczo w czasie Wielkiego Postu. Codzienne katechezy były ukierunkowane na poznanie Chrystusa i umiłowanie Jego Ewangelii. Przedmiotem katechez były też treści Symbolu apostołskiego - Credo, przykazań Bożych i Modlitwy Pańskiej. Były również sprawowane egzorcyzmy.

Niektóre katechezy odbywały się publicznie pod przewodnictwem biskupa. Były też trzy publiczne skrutynia. One odbywały się w trzecią, czwartą i piątą niedzielę Wielkiego Postu. Praktykowano też przekazanie Symbolu wiary i Modlitwy Pańskiej, tzw. traditio symboli. Katechumeni w odpowiednim czasie oddawali je, recytując te teksty z pamięci przed biskupem. Było to *redditio symboli*. Udzielanie sakramentów inicjacji chrześcijańskiej dokonywało się w jednym obrzędzie.

Po uroczystym wtajemniczeniu w misterium chrześcijańskie neofici pozostawali przez osiem dni pod opieką Kościoła²⁵. Chodzili w białych szatach. Na

---

24 Zob. Cz. Krakowiak, dz. cyt., s. 89-91. Na ten czas, Bóg dał wielkich i świętych pasterzy Kościoła. Byli to m.in.: Cyryl Jerozolimski (+ 386), Bazyl Wielki (+ 379), Grzegorz z Nisy (+ ok. 395), Grzegorz z Nazjanzu (+ 390), Jan Chryzostom (+ 407), Teodor z Mopswesty (+ ok. 428), Dionizy Areopagita (żył ok. 500 r.), Ambroży (+ 397), oraz Augustyn (+ 430)

25 Biskup Mediolanu, św. Ambroży (339-397), spisał te pouczenia w dwóch dziełach, mianowicie „*De sacramentis*” i „*De mysteriis*”. W pierwszym zawarł pouczenia dotyczące sakramentu chrztu i Eucharystii, także modlitwy. W drugie zaś wyjaśniał sens obrzędów chrzcielnych. Św. Cyryl Jerozolimski (313-386) jest autorem pięciu katechez mistagogicznych. W nich tłumaczył sens tego, co się dokonało w ich życiu przez chrzest. Nawiązuje do figur chrzcielnych. Wyjaśniał symbole, np. włożenie i zdjęcie tuniki, także namaszczenie olejem. Tłumaczył także sens obrzędów mszalnych. Uczyl sposobu przyjmowania Komunii Świętej: „Podstaw dłoń lewą pod prawą niby tron, gdyż masz przyjąć Króla. Do wklęsłej ręki przyjmij Ciało Chrystusa i powiedz: „Amen”. Uświęć też ostrożnie oczy swoje przez zetknięcie ich ze świętym Ciałem, bacząc, byś zeń nic nie uronił. (...) A kiedy już spożyłeś Ciało Chrystusowe, przystąp do kielicha Krwi. Nie wyciągaj tu rąk, lecz skłoń się ze złością, mówiąc w hołdzie: „Amen”. Uświęć się przez to przyjęcie Krwi Chrystusowej. Kiedy twe wargi są jeszcze wilgotne, dotknij ich rękami i uświęć nimi oczy, czoło i inne zmysły. Następnie zatrzymaj się na modlitwie, dziękując Bogu za to, że tak wielkimi zaszczycił cię tajemnicami”, zob., Cyryl Jerozolimski, *Katechezy chrzcielne i mistagogiczne*, Kraków 2000.

zakończenie tej mistagogicznej oktawy odbywało się uroczyste złożenie szat chrzcielnych. Było to symboliczne pozostanie w lokalnej wspólnotie eklezjalnej.

3. Katechumenat w świetle księgi „Obrzędy chrześcijańskiego wtajemniczenia dorosłych”

Kongregacja Kultu Bożego opracowała nowe obrzędy chrześcijańskiego wtajemniczenia dorosłych. Zatwierdził je papież Paweł VI 6 stycznia 1972 r. W Polsce księga weszła do użytku liturgicznego w uroczystość Ześlania Ducha Świętego, 14 maja 1989 r.²⁶. Określa ona sposób integralnego przygotowania dorosłych katechumenów do przyjęcia sakramentów inicjacji chrześcijańskiej. Wyznacza stopnie wprowadzania katechumenów w misterium Chrystusa i Kościoła. Dopuszcza możliwość kreatywności, ale jej zakres i miejsca w obrzędach są ściśle określone.

Obrzędy chrześcijańskiego wtajemniczenia dorosłych obejmują trzy stopnie przygotowania dorosłych katechumenów do chrztu. Pierwszy stopień ma miejsce wówczas, gdy człowiek zaczyna się nawracać i pragnie zostać chrześcijaninem, a Kościół przyjmuje go jako katechumena. Z tym stopniem jest związany obrzęd przyjęcia do katechumenatu. Drugi stopień jest związany z zakończeniem katechumenatu, gdy katechumen zostaje dopuszczony do bliższego przygotowania do przyjęcia sakramentów. Dokonuje się to przez specjalny obrzęd wybrania. Trzeci stopień dotyczy przyjęcia sakramentów inicjacji chrześcijańskiej²⁷.

Te trzy stopnie, z towarzyszącymi im obrzędami liturgicznymi, tworzą cztery „okresy”. Są to: „prekatechumenat”, czyli pierwsza ewangelizacja; „katechumenat” przeznaczony na pełną katechezę; okres „oczyszczenia i oświecenia”, zmierzający do głębszego duchowego przygotowania; wreszcie okres „mistagogii”²⁸.

---

26 *Obrzędy chrześcijańskiego wtajemniczenia dorosłych dostosowane do zwyczajów diecezji polskich*, Katowice 1988, zob. Episkopat Polski, *Instrukcja dla duchowieństwa w związku z wprowadzeniem obrzędów chrześcijańskiego wtajemniczenia dorosłych*, w: <http://www.kkbids.episkopat.pl/dokumenty/dlep/chrzest.htm> (12. 10. 2009).

27 Tamże, s. 20.

28 Tamże., s. 21.

Chrześcijańskie wtajemniczenie dorosłych rozpoczyna ewangelizacja. Głoszenie Dobrej Nowiny o zbawieniu otwiera słuchacza na działanie Ducha Świętego. Dzięki Jego mocy dorośli podejmują świadomie i dobrowolnie decyzję o wejściu na drogę wiary²⁹. Prekatechumenat czyni kandydata do chrztu sympatykiem chrześcijańskim, a pierwsza ewangelizacja koncentruje się na ogólnym pouczeniu o prawdach wiary i zasadach życia chrześcijańskiego³⁰.

Właściwy katechumenat rozpoczyna się obrzędem przyjęcia³¹. Kandydat publicznie ujawnia pragnienie należenia do Chrystusa, a Kościół go przyjmuje. Odtąd katechumeni są już *domownikami Chrystusa*³². W obrzędzie przyjęcia do grona katechumenów uczestniczą też poręczyciele, którzy publicznie przedstawiają kandydatów Kościołowi, oraz lokalna wspólnota wiernych³³. Obrzęd przyjęcia obejmuje wprowadzenie kandydatów do kościoła oraz liturgię słowa. Na początku kapłan zachęca kandydatów do przedstawienia się wspólnocie. Pyta ich o imię i nazwisko. Następnie kieruje dwa pytania do wszystkich jednocześnie. *O co prosisz Kościół Boży?* każdy we własnym imieniu odpowiada: *O wiarę i Co ci daje wiara?*, odpowiada: *Życie wieczne*. Nawiązując do odpowiedzi kandydatów, przewodniczący krótkim pouczeniem usposabia ich do wyrażenia pierwszej gotowości. Kandydaci na pytanie o gotowość wejścia na tą drogę deklarują: *Jestem gotowy*. Następnie kapłan, zwracając się do poręczycieli i wspólnoty, pyta, czy będą pomagać kandydatom „w znalezieniu i naśladowaniu Chrystusa”³⁴. Dialog kończy modlitwa celebransa zakończona wspólną aklamacją: „Chwalimy i błogosławimy Ciebie, Panie”³⁵.

Po dialogu wstępnym, jeśli to jest uzasadnione, następuje egzorcyzm i wyrzeczenie się kultów pogańskich. Obrzędowi towarzyszy delikatne dmuchnięcie celebransa w twarz. Tę czynność tłumaczy towarzysząca tej

---

29 S. Czerwik, art. cyt., s. 28-29.

30 *Obrzędy chrześcijańskiego wtajemniczenia dorosłych*, dz. cyt., nr 9-13.

31 Cz. Krakowiak, *Liturgia chrześcijańskiego wtajemniczenia dorosłych*, CT 60: 1990 z. 3, s. 127.

32 *Obrzędy chrześcijańskiego wtajemniczenia dorosłych*, dz. cyt., nr 18.

33 Tamże, 16; 70-71.

34 Tamże, 75-77.

35 Tamże, 82.

czynności formuła: „Panie, odpędź złe duchy tchnieniem ust swoich, nakaz im odejść, bo przybliżyło się Twoje królestwo”³⁶. Tchnienie można zastąpić innym stosownym znakiem, a nawet pominąć ten obrzęd.

Teraz następuje naznaczenie czoła i narządów zmysłów krzyżem, znakiem przynależności do Chrystusa. Naznaczenie znakiem krzyża narządów zmysłów należy do decyzji celebransa. Przewodniczący celebracji kreśli znak krzyża na czole każdego katechumena. Po nim czynią to katecheci albo poręczyciele. Przy dużej liczbie kandydatów celebrans może wykonać znak krzyża nad wszystkimi. Natomiast poręczyciele wykonują ten znak nad swoim podopiecznym. Jeśli zdecyduje się, by kreślić znak krzyża na uszach, wtedy prosi Boga, aby katechumen mógł usłyszeć głos Pana, jeśli na oczach, aby ujrzał jasność Bożą, na ustach, aby umiał odpowiedzieć na słowo Boże, na piersiach, aby Chrystus mieszkał w jego sercu, na barkach, aby potrafił udźwignąć słodkie brzemię Chrystusa. Po każdym naznaczeniu znakiem krzyża można wykonać aklamację: „Chwała Tobie, Panie”. Rytuał przewiduje również możliwość wręczenia katechumenom krzyży³⁷. Obrzęd znaczenia krzyżem kończy jedna z dwóch proponowanych modlitw³⁸.

Obrzęd przyjęcia zawiera również ryt nadania nowego imienia³⁹. Decyzja o stosowaniu tego rytu na początku drogi wtajemniczenia należy do konferencji episkopatu. Jeśli jest on stosowany na początku katechumenatu, to w późniejszym czasie już się go nie powtarza⁴⁰.

Po zakończeniu tych obrzędów celebrans wprowadza katechumenów z poręczycielami do kościoła. Tej procesji może towarzyszyć śpiew antyfony: *Pójdźcie, synowie, słuchajcie mnie, nauczę was bojaźni Pańskiej*, lub przewidzianego psalmu czy odpowiedniej pieśni. Następuje teraz liturgia słowa Bożego. Księgę Pisma świętego wnosi się procesjonalnie. Można ją okadzić⁴¹. Czytania, jedno lub dwa, wybiera się z lekcjonarza mszalnego

---

36 Tamże, 79; 80; 371.

37 Tamże, 83-86.

38 Tamże, 87 A i B.

39 Tamże, 88.

40 Tamże, 203-205.

41 Tamże, 91.

tomu VII⁴². Po homilii można katechumenom przekazać księgę Ewangelii. Szafarz wręczając ją, wypowiada formułę, która tłumaczy, że ta księga pomoże lepiej poznać Chrystusa. Teraz wybrzmiewa modlitwa powszechna za katechumenów. Jej tekst można dostosować do warunków danej wspólnoty. Po modlitwie następuje odesłanie katechumenów, które poprzedza specjalna oracja. Na słowa skierowane do katechumenów: *Katechumeni, idźcie w pokój, a Pan niech pozostanie z wami*, oni odpowiadają: *Bogu niech będą dzięki* i wychodzą z kościoła. Nie rozchodzą się jednak do domów. Pozostają w towarzystwie niektórych wiernych. Ci dzielą się z katechumenami braterską radością. Rytuał dopuszcza możliwość pozostania katechumenów podczas celebracji Eucharystii. Jest to jednak tylko obecność, a nie uczestnictwo⁴³.

Rozpoczęty katechumenat trwa do momentu, gdy nawrócenie i wiara będą posiadały cechy dojrzałości. Decyzja co do długości tego okresu należy do biskupa⁴⁴. Jest to okres duszpasterskiego przygotowania do przyjęcia sakramentów świętych. Katechumeni nabywają też stylu życia chrześcijańskiego. Odbywa się to m.in. przez katechezy, które winny uwzględniać okresy roku liturgicznego. Obok katechez uczestniczą w celebracjach słowa Bożego. Tym spotkaniom formacyjnym towarzyszą egzorcyzmy mniejsze, sprawowane przez prezbitera, i błogosławieństwa katechumenów⁴⁵.

W okresie katechumenatu mają miejsce obrzędy przekazania Symbolu wiary i Modlitwy Pańskiej. Przekazanie Symbolu wiary odbywa się w ciągu tygodnia po pierwszym skrutynium. A polega na recytacji Wyznania wiary przez celebransa i zobowiązaniu katechumenów do nauczania się go na pamięć. Oddanie Symbolu wiary nastąpi w Wielką Sobotę⁴⁶. Przekazanie Modlitwy Pańskiej odbywa się w tygodniu po trzecim skrutynium. Polega ono na odczytaniu z Pisma św. tekstu Ojciec nasz (Mt 6,9-13). Oddanie Modlitwy Pańskiej dokonuje się zwykle podczas celebracji Eucharystii, w której po raz pierwszy będą uczestniczyć neofici⁴⁷.

---

42 Tamże, 372.

43 Tamże, 19, 3; 96-97.

44 Tamże, 98-99.

45 Tamże, 109-124.

46 Tamże, 193.

47 Tamże 188.

Katechumenat kończy obrzęd wybrania. Uczestniczą w nim także rodzice chrzestni. Oni i katecheci wypowiadają swoje opinie o katechumenach. A obrzęd polega na wpisaniu ich imion do księgi wybranych. Ten obrzęd ma miejsce na początku Wielkiego Postu⁴⁸. Rozpoczyna zaś okres oczyszczenia i oświecenia. Chodzi o oczyszczenie myśli i serca wybranych. Pomocą w tym są trzy skrutynia⁴⁹. Pierwsze odbywa się w III niedzielę Wielkiego Postu i jest związane z liturgią słowa Bożego, w której wybrzmiewa perykopa o Samarytance. Woda żywa jej obiecana przez Chrystusa symbolizuje odradzającą wodę chrztu świętego. W IV niedzielę Wielkiego Postu jest sprawowane drugie skrutynium. Czytania biblijne, zwłaszcza ewangelia o uzdrowieniu niewidomego ukazują Chrystusa jako światłość świata. W czasie chrztu wybrani, znajdujący się w ciemności, staną się dziećmi światłości. Ostatnie skrutynium ma miejsce w V niedzielę Wielkiego Postu i jest sprawowane w klimacie ewangelii o wskrzeszeniu Łazarza (J 11, 1-44). Jego centralnym tematem jest zwycięstwo w Chrystusie nad śmiercią. Każde skrutynium ma modlitwę za wybranych i egzorcyzm.

W Wielką Sobotę jest sprawowany obrzęd Effeta. Celebrans, po odczytaniu ewangelii o uzdrowieniu głuchoniemego i krótkiej homilii, dotyka dużym palcem prawego i lewego ucha oraz zamkniętych ust katechumena. Wypowiada przy tym słowa: „Effeta, to znaczy: otwórz się, abyś na cześć i chwałę Boga wyznawał wiarę, którą ci głoszono”⁵⁰.

Okres przygotowania kończy się przyjęciem przez katechumena sakramentów inicjacji chrześcijańskiej: chrztu, bierzmowania i Eucharystii. Przez sakrament chrztu świętego neofici są włączeni w misterium paschalne Jezusa Chrystusa i misterium Kościoła. Pozostałe sakramenty pogłębiają ich udział w tym misterium i dynamizują ich nowe życie.

Liturgię chrzcielną rozpoczyna obrzęd pobłogosławienia wody chrzcielnej. Jest ono poprzedzone litaniami do wszystkich świętych. Po nim następuje wyrzeczenie się zła oraz wyznanie wiary. Obrzędowi chrzcielnemu towarzyszy trynitarna formuła. Po chrzcie neofici otrzymują białą szatę i zapaloną świecę. Przyjmują też sakrament bierzmowania. Szafarzem sakramentu bierzmowania może być prezbiter, szafarz chrztu. Do bierzmowania używa

---

48 Tamże, 133-134.

49 Zob. A. Sielepin, *Skrutynia w katechumenacie*, „Anamnesis” 14 (1997), s. 37-38.

50 *Obrzędy chrześcijańskiego wtajemniczenia dorosłych*, dz. cyt., nr 202.

się krzyżma świętego. Następnie neofici po raz pierwszy w pełni uczestniczą w celebracji Eucharystii⁵¹.

Jest jeszcze okres mistagogii. Przypada on na czas wielkanocny. Ma on na celu pogłębienie w świadomości neofitów misterium zbawczego Chrystusa i pełniejsze wprowadzenie ich w misterium Kościoła. Dokonuje się to przez katechezę oraz uczestnictwo w niedzielnych celebracjach Eucharystii⁵².

Okres mistagogii, w przypadku chrztu w Wigilię Paschalną, trwa do uroczystości Zesłania Ducha Świętego. Stanowi czas doświadczania misterium paschalnego Chrystusa w wymiarze eklezjalnym. Prowadzi więc do doświadczenia wspólnoty wiernych, przez coraz pełniejsze włączanie się w jej życie. Wspólnota zaś pomaga neofitom, prowadząc ich do pogłębionego rozumienia wiary i Kościoła oraz nowego rozumienia świata. Ochrzczeni pokazują neofitom, że każde doświadczenie życiowe jest jakoś włączone w Boży plan zbawienia człowieka⁵³. Zwłaszcza rodzice chrzestni pomagają im wejść w bardziej zażyłe związki z wiernymi danej wspólnoty. Temu służą msze niedziel paschalnych. Podczas tych celebracji neofici zajmują przygotowane dla nich miejsca. Ich obecność jest zauważana, zarówno w homilii, jak też w modlitwie wiernych⁵⁴.

Zakończenie

Chrzest stanowi bardzo ważny akt w życiu człowieka. Łączy on bowiem dwie rzeczywistości, doczesną i nadprzyrodzoną. Człowiek ochrzczony dziękuje w Wielkim Poście Bogu za Ewangelię, dzięki której otrzymał nie tylko obietnicę ale realną perspektywę innego, nowego życia. Dzięki mocy sakramentu chrztu jest w stanie wchodzić coraz głębiej w paschalną tajemnicę Chrystusa i żyć stylem życia ewangelijnego. Choć często doświadcza jeszcze mentalności starego człowieka to dzięki mocy wiary w Trójjedynego Boga i łaski chrztu potrafi skutecznie przewycięzać logikę starego człowieka i żyć mentalnością Jezusa Chrystusa.

---

51 Tamże, 232-234.

52 Tamże, 37-40; 235-239.

53 Cz. Krakowiak, art. cyt., s. 133.

54 S. Cichy, *Obrzędy chrześcijańskiego wtajemniczenia dorosłych inspirującym źródłem dla mistagogii*, w: *Mistagogia a duchowość*, red. A. Żądło, Katowice 2004, s. 73.

SPIS TREŚCI

Stolica Apostolska

Oświadczenie Dyrektora Biura Prasowego Stolicy Apostolskiej, w sprawie prześladowań chrześcijan w Iraku	281
Przesłanie Patriarchy Louisa Raphaela I Sako	283

Episkopat Polski

Apel Zespołu Konferencji Episkopatu Polski ds. Apostolstwa Trzeźwości na miesiąc abstynencji - sierpień 2014	286
Komunikat Przewodniczącego KEP ds. Misji - Bpa Jerzego Mazura z okazji XV Ogólnopolskiego Tygodnia św. Krzysztofa	291
Oświadczenie Prezydium Konferencji Episkopatu Polski	293
Oświadczenie Zespołu Ekspertów ds. Bioetycznych KEP w sprawie klauzuli sumienia lekarza	296
Oświadczenie Przewodniczącego KEP	299
Komentarz Rzecznika Konferencji Episkopatu Polski	303
Apel Prezydium KEP w sprawie ustanowienia 26 sierpnia br. dniem modlitwy za prześladowany Kościół na Bliskim Wschodzie	304
Słowo biskupów diecezjalnych w 75. rocznicę wybuchu II wojny światowej	305

Biskup Siedlecki

Komunikat w związku z działalnością Diecezjalnej Szkoły Katechistów Parafialnych	311
List pasterski zapraszający do udziału w XXXIV Pieszej Pielgrzymce Podlaskiej na Jasną Górę	313
Komunikat w związku ze wsparciem Katolickiego Radia Podlasie	316
Słowo w sprawie krwiodawstwa	318
Dekret ustanowienia parafii pod wezwaniem św. Jana Pawła II w Siedlcach	319
Dekret utworzenia Diecezjalnego Centrum Formacji Kapłańskiej	322
Dekret utworzenia Diecezjalnego Centrum Pielgrzymkowo-Turystycznego „Arka”	323
Zmiany wśród duchowieństwa	324

Komunikaty Kurii

Relikwie bł. Jose Sancheza del Rio, męczennika Powstania Cristeros w Meksyku	329
Warsztaty dla małżeństw	330

Dodatek

Ks. Mateusz Czubak, Z Jezusem nad jeziorem Białym. Relacja z ewangelizacji.	331
---	-----

Ks. Paweł Kindracki,

Podstawowe informacje o stypendystach i stypendiach Fundacji
„Dzieło Nowego Tysiąclecia” z diecezji siedleckiej w roku 2013/2014 333

Ks. Kazimierz Matwiejuk,

Chrześcielny charakter Wielkiego Postu 337

ISSN 1230-7165

Wydawca
Wydawnictwo Diecezji Siedleckiej

Unitas

08-110 Siedlce, ul. Szkolna 22
tel. 502 574 004

e-mail: wiadomosci@wydawnictwo-unitas.pl

Nakład: 1000 egz.

Redaktor naczelny: ks. dr Marek Paluszkiewicz
Numer zatwierdził: ks. mgr lic. Jan Babik, kanclerz